

LLUCMAJOR

de pinte en ample

Juny 1993 - n. 135 - 150 PTA

ELS POLÍTICS S'ACOSTEN AL POBLE

100 cl.

25% vol.

XAROP
d'en
GORI
F. Vidal

Elaborado por Destilerías F. Vidal Catany, S.L. - C. San Francisco, s n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7.5497 Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182 PM

Revista mensual
Dep. Leg. PM-350-1.981
Any XII

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Llucmajor

**INFORMACIÓ I
PUBLICITAT:**
C/ Bisbe Taixaquet, 105
(Llucmajor)

DIRIGEIX:
Catalina Font

COL·LABOREN:
Sebastià Alzamora
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Miquel Bezares
Llúcia Caldés
Celso Calviño
Francina Capellà
Miquel Cardell
Sebastià Cardell
Joan Clar
Joan Contestí
Damià Duran
Bartomeu Font
Joana Font
Catalina Garau
Matiés Garcias
Antoni Ginard
Miquel Janer
Franc Jaume
Coloma Julià
Antoni Llompart
Benet Llompart
Llorenç Mascaró
Francisca Mut
Matiés Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Nanda Ramon
Sebastià Rubí
Jaume Salvà
Josep Sacarès
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Jerònia Socias
Joan Socias
Gabriel Thomàs
Arnau Tomàs
Jeroni Tomàs
Pere F. Torrens
Antoni Vadell
Bàrbara Verdèra
Francesc Verdèra

SECCIÓ ESPORTIVA:
Coordinador:
Joan Quintana
Col·laboren:
Joan Jaume
Jaume Manresa

IMPRIMEIX:

Tirrena S.A. Tel. 55 52 12

El pensament de la
Revista s'expressa només
a través de l'Editorial.

Per una política més acostada al poble

Els ciutadans i ciutadanes majors d'edat de l'Estat Espanyol hem estat novament convocats a les urnes. En sortir a la llum aquesta revista faltaran pocs dies perquè la decisió popular s'expressi democràticament per tal d'elegir el Parlament central. Per això «Llucmajor de pinte en ample» ha volgut recollir les opinions de destacats representants locals de les forces polítiques que concorren en aquests comicis. Les trobareu, en peu d'igualtat, a les planes interiors.

A més de cobrir aquest servei informatiu, no ens podem estar de fer algunes consideracions sobre el sentit i el desenvolupament d'aquestes eleccions, sense pretendre, però, entrar en la lliça partidista. No som ningú per recomanar cap casta de vot ni els nostres lectors ho admetrien: cadascú ja sap què ha de fer amb el seu dret a elegir representants polítics.

Al marge d'opcions concretes, volem oferir al debat ciutadà la preocupació que ens mereix aquella certa trivialització en què cauen determinades ofertes polítiques -sobretot els grans partits espanyols- a l'hora de fer campanya. Ens referim al plantejament estrictament presidencialista a què redueixen l'oferta que fan a l'electorat. Amb aquest criteri sembla com si només poguéssim elegir entre dues ofertes úniques amb vistes a formar govern a Madrid. S'oblida així que estam convocats a unes eleccions legislatives -Congrés i Senat- per recollir el pensament plural d'una societat diversa.

Enfront del plantejament bipartidista i simplificador -alentat també pels mitjans de comunicació ara que hem entrat de ple en la política espectacle-, reivindicam no uns parlamentaris difosos i confosos dins el respectiu grup parlamentari, sinó homes i dones lligats sempre al poble que els ha elegit i representants directes de les inquietuds populars dins les cambres que fan les lleis i controlen el govern. Només així podran canviar i millorar tantes coses que ja han caducat o que no funcionen.

Plenari de l'Ajuntament

Acció judicial contra Joan Monserrat

Arnau Tomàs

L'interès del plenari ordinari de l'Ajuntament de Lluçmajor, celebrat el darrer dilluns de maig, va estar centrat en el punt 10 de l'ordre del dia, referit a l'acord de promoure acció judicial penal, contra l'ex-batle socialista, Joan Monserrat, per ocultar documents públics. Documents relatius a unes factures no pagades a una empresa de Barcelona, per la compra de rajoles per a les obres d'embelliment de l'avinguda Miramar a s'Arenal, la qual cosa va obligar a l'empresa a portar el tema davant els tribunals i això va originar una condemna a l'Ajuntament de Lluçmajor, a pagar la factura amb els interessos i despeses al consistori que no va pagar en el moment oportú, consistori aleshores presidit per J. Monserrat. Amb el grup dels socialistes va faltar el regidor Tomàs Garcias, justament en un tema que li atenyia directament ja que va ser ell qui va encarregar les rajoles a Barcelona, tal com va recordar el batle quan es va referir a aquesta absència durant la sessió.

J. Monserrat, en la defensa sobre aquest assumpte, va reconèixer que per entura el procediment que es va seguir no va ser el més correcte, però que ell no va amagar res mai, que la factura de les rajoles l'havia de pagar l'empresa adjudicatòria de les obres i que tenint en compte que l'Ajuntament no ha pagat la factura sinó tan sols els interessos i les costes, se'l jutja de manera desproporcionada. També va opinar que aquesta sentència, com la de Rabasco, podria haver estat apel·lada.

El batle va respondre que no s'han de fer comparacions, que aquesta sentència contra l'Ajuntament és ferma i, per tant, inapel·lable, i és conseqüència d'ocultar documents i demores que no poden ser justificades.

URBANITZACIÓ BELLAVISTA

Un altre tema en què també hi va haver oposició va ser el relatiu a l'aprovació d'una operació de tresoreria per al pagament de les quotes de les urbanitzacions de Bellavista per un muntant de 140 milions de pessetes.

J. Monserrat va opinar que s'havia de retardar aquesta operació fins a la conversió i aprovació del nou pressupost. El batle va manifestar que no s'ha de confondre una operació de crèdit amb una de tresoreria, i que amb aquest sistema s'estalviaran alguns milions als usuaris de Bellavista sense que en costi cap a l'Ajuntament.

ALTRES ASSUMPTES

Varen ser aprovats, sense discussions, aquests altres temes:

-Revisió de preus del servei de

manteniment de l'enllumenat públic de Lluçmajor i urbanitzacions.

-Acceptació de l'herència de l'ex-batle A. Zanoguera al temps que consta en acta l'agraïment de la corporació al difunt Sr. Zanoguera.

-Aprovació del conveni amb IBASAN per al tractament de les aigües residuals del municipi.

-Nomenament del jutge de Pau, Sr. Sebastià Gamundi.

-Rescisó de l'obligació amb Francesc Garau per a la redacció del projecte de perllongació del carrer Pere Caldés.

-Ordenar l'enderrocament de les construccions il·legals objecte dels expedients 20-91 i 23-91.

-Desestimar les al·legacions formulades per «Orisba Internacional SA» i resoldre el dret de superfície sobre el solar de propietat municipal.

-Aprovar les modificacions en el decurs de les obres de construcció de piscines, sense canvi de pressupost.

enviant o fent arribar aquest retall obtindrà

OBSEQUI SEGUR!

NOM I LLINATGES.....

ADREÇA.....

POBLACIÓ..... TEL.....

ROVER SERIE 200

ROVER SERIE 200

CAMBIE DE AIRES.

ROVER

AHORA, CON AIRE ACONDICIONADO GRATIS. Descubra la sensación de conducir con un nuevo aire. El aire acondicionado gratis que encontrará en muchos de los modelos de la serie 200 de Rover. Acérquese a nuestro concesionario y sentirá el deseo de cambiar de coche.

ROVER SERIE 200
SOBRE TODO ES UN ROVER.
Desde 1.645.000 ptas.*

*Precio base excluyendo el IVA. Impuestos y otros gastos adicionales.

ILLA MOTORS, S.L.

Avenida Caballero Ramón Sanmartín, s/n. - Teléfono 66 01 46
07620 LLUÇMAJOR (Mallorca)

Guillem Forteza, arquitecte escolar, nou llibre de Jaume Oliver

Dia 20 de maig es presentà a la Casa de Cultura de Palma el llibre **GUILLEM FORTEZA, ARQUITECTE ESCOLAR** del qual són editors el nostre col.laborador Jaume Oliver i Jaume i el catedràtic d'Història de l'Art de la UIB. Miquel Seguí i Aznar. Aquest llibre ha estat patrocinat per la Conselleria de Cultura, Educació i Esports del Govern Balear i fou presentat per l'escriptor i catedràtic de la UIB. Gabriel Janer Manilla.

Aquesta publicació pretén ésser un homenatge a l'arquitecte mallorquí Guillem Forteza i Pinya (Palma, 1892-1943), il.lustre professional i notable personatge de la vida pública mallorquina durant els anys vint i trenta del present segle. Entre els seus càrrecs hi destaca el càrrec d'arquitecte escolar, motiu pel qual la Conselleria decidí celebrar aquesta doble efemèride (centenari del naixement i cinquantenari de la mort).

EL llibre, a més de les presentacions pertinents, compta amb una aproximació biogràfica a Forteza, amb textos de M. Ferrà, J. Sureda i Blanes, G. Alomar, J. Massot i Muntaner i M. Batllori. Segueix un capítol signat per Miquel Fullana i Llompart, col.laborador durant vint-i-un anys de Forteza, un estudi sobre

JAUME OLIVER I JAUME
MIQUEL SEGUÍ I AZNAR, editors

GUILLEM FORTEZA

ARQUITECTE ESCOLAR

GOVERN BALEAR

Conselleria de Cultura, Educació
i Esports

«Guillem Forteza, arquitecte i urbanista» a càrrec de Miquel Seguí i Aznar, i un estudi sobre «Les construccions escolars a les Illes Balears» signat per Jaume Oliver. La segona part conté una selecció de l'obra escrita de l'arquitecte homenatjat, bibliografia i un catàleg-ressenya de l'exposició sobre arquitectura escolar homenatge a Guillem Forteza, exposició que fou inaugurada en el mateix acte de presentació i que ha estat realitzada per l'Escola d'Arts i Oficis de Palma.

Forteza, a més d'un reconegut professional fou protagonista d'una època de modernització de Mallorca, un intel.lectual seriós i un polític ben compromès «Pel ressorgiment polític de Mallorca» (aquest fou el títol d'una obra seva de l'any 1931).

Forteza projectà diverses obres a Lluçmajor durant els anys vint i trenta. Entre d'altres, l'Escola Pública, la casa del Dr. Gabriel Caldés (en Es Vall), Can Ripoll (a Plaça, l'edifici del Bar Tabú), un Teatre (a Plaça cantonada amb Carrer de Bons Aires, avui desaparegut), un edifici particular al Carrer Bisbe Taixaquet (verosimilment Ca Ses Xilenes), etc., un motiu més per a la lectura d'aquesta interessant aportació de Jaume Oliver.

expert

ELÉCTRICA

Calafat

CRISTOBAL CALAFAT JUAN

**INSTAL.LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C./ Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01

Particular: Ronda Migjorn, 90 - 2n - Tel. 66 06 08

Dinar dels quintos nascuts l'any 1942

El passat dissabte, dia 8 de maig, una trentena de quintos nascuts l'any 1942 celebraren a Gràcia el dinar de germanor anual (millor dit, el dinar oficial, perquè d'altres no oficials en celebren més d'un cada any). El menú fou immillorable (com sempre a Gràcia) i l'organització, a càrrec de Julià Pacheco, no deixà cap fil sense fermar. Pel preu del menú anava inclòs un show de l'organitzador qui animà la sobretaula amb sucosos acudits. A l'hora de fer les fotos si que fallà l'organització ja que no hi hagué cap càmera. Envien a la redacció d'aquesta revista una foto de l'actuació seva l'any passat durant la Rua (així celebraren els cinquanta anys) i prometen l'any que ve pensar a pujar una càmera perquè ne passi el mateix.

Per molts d'anys i salut per a tots!

La unitat mòbil del parc infantil de tràfic es va estrenar a Lluçmajor

El passat dia 5 de maig es va posar en marxa a Lluçmajor la unitat mòbil del Parc Infantil de Tràfic. La plaça va ser l'escenari per presentar aquest circuit per a bicicletes i karts, cedit per la direcció general de Tràfic a la Conselleria adjunta a la Presidència.

Aquest Parc Infantil de Tràfic és un recurs didàctic per donar suport a l'educació viària i pretén aconseguir l'aprenentatge de les normes i senyals del Codi de Circulació, contribuint així a la creació d'hàbits de comportament ciutadà cap a una millor convivència i més segura.

Els escolars llucmajorers de 10 a 14 anys, controlats per Monitors de Protecció Civil, tengueren l'oportunitat de recórrer el circuit pilotant un kart i una bicicleta.

Assistiren a l'acte el batle, Gaspar Oliver; el cap provincial de Tràfic de Balears, Xavier Coromina i el Director General d'Interior, Josep Maria Bautista.

EL SALO DE PERRUQUERIA
I BELLESA DE LES

**GERMANES
PUIGSERVER**

ELS OFEREIX EL SEU HORARI:

De dimarts a divendres

de 9 a 12 i de 15 a 19

i els dissabtes de 9 a 19

C/ Orient, 8

Tels. 66 20 08 - 66 11 12 - 64 05 14

LLUCMAJOR

Per reviuire els bons moments:

CARRER D'ES CONVENT, 103 - LLUCMAJOR

Dràcula again

El passat dia 15 de maig va tenir lloc al Cinema Recreatiu de Lluçmajor la projecció de la versió de Coppola sobre el mite de Dràcula.

El passí de la pel·lícula estava envoltat d'una certa expectació des de feia algunes setmanes. De fet, tot hom sabia que es preparava algun tipus de happening semblant al d'altres ocasions en aquest mateix escenari.

La gent anava preparada per trobar-se una important mostra de l'escenografia draculina: dents desmesurades, ulls enlluernadors, enfilalls d'alls miraculosos, estaques ben esmolades, creus salvadors, llums vermells i esbarts tenebrosos de ratapinyades de coloraines.

No hi faltaven els cartells de les diferents versions de Dràcula al llarg de la història cinematogràfica. El més comentat, sens dubte, va ser el d'una versió ibèrica amb un sucós repartiment encapçalat per Agatha Lys.

El públic no esperava, però, la sorprenent entrada a través de túnels i galeries indescriptibles que produïren un efecte paorós en l'ànim d'uns espectadors massa occidentals i d'esperit feble.

Tanmateix, la gran sorpresa va ser descobrir un Teatre Recreatiu ple de gom com en les èpoques més daurades del local. Tot un bon presagi en el moment de celebrar el vuitantè aniversari de la presència del cinema a Lluçmajor.

De fet, no es tracta d'un esdeveniment aïllat ja que durant la temporada 92/93 s'ha apreciat un notable in-

crement de públic i pel·lícules com «El guardaespaldas» han obtingut un èxit memorable.

La darrera sorpresa de la nit va ser trobar-hi un públic fidel i disciplinat habilitat amb les millors gales draculianes -vermelles, negres i blanques- i xuclant parsimoniosament xumets de sang (ria) en agradable conversa.

La versió de Coppola? Una de tantes.

Donació de sang

Els propers dies 8 i 9 de Juny hi haurà una donació voluntària de sang a Lluçmajor al Convent de Religioses dels Sagrats Cors, de les 18'30 a les 21'30 hores.

«Algú necessita de tu. Fet donant». És el missatge del Banc de Sang de Balears i de la Germandat de Donants de Sang de Mallorca.

SUNFLOWERS

ESCOLA D'IDIOMES

CURSOS PER A L'ESTIU (Juliol i Agost)

ANGLÈS * ALEMANY * FRANCÈS * ESPANYOL PER A ESTRANGERS

- * Per a nins, joves i adults
- * Tots els nivells
- * Grups reduïts
- * Metodologia activa amb audiovisuals
- * Professorat nadiu titulat
- * Cursos preparatius per a exàmens oficials

Classes de repàs d'anglès per als estudiants d'EGB, BUP, FP i Universitaris per preparar els exàmens de Setembre

INFORMAU-VOS AL:

C/ Bisbe Taixequet, 70

Tel. 12 06 29

LLUCMAJOR

Els dimarts, dijous i divendres dematí

OFICINA PRINCIPAL: C/ Martí Costa, 4-1r. Tels. 28 40 03 - 45 41 61 - 07013 PALMA

Estufes de gas dins les aules de «ses escoles»: Una il.legalitat perillosa que s'ha d'acabar

Quan l'edifici del Col·legi Públic Jaume III, popularment conegut com «ses escoles», està a punt de complir seixanta anys, l'evolució de les necessitats educatives de la societat, el pas dels anys i el desinterès de la principal institució responsable del Ministeri de Educació i Ciència espanyol i la seva «Delegación Provincial», han convertit el que va ésser una instal·lació capdavantera en una ruïna obsoleta que no permet l'òptim desenvolupament de les seves funcions educatives, crea problemes afegits a la comunitat escolar i, en alguns aspectes, posa en perill la integritat física i fins la vida dels alumnes.

En aquest sentit, el problema més greu plantejat era l'ús d'estufes de gas butà dins les aules com únic sistema de calefacció. Aquest sistema és il.legal, i comporta nombrosos perills per la integritat física dels alumnes. Segons representants dels pares, «hi ha hagut nombrosos casos de cremades a vestits, i si no hi ha hagut un denou irreparable ha estat només per sort; perquè, per molt que vetlin els mestres, en qualsevol moment un vestit de segons quins materials o un anorac de plàstic podria convertir un nin en una antorxa abans de poder fer res»; un perill al qual s'afegeixen els derivats d'una possible inhalació accidental de gas, o d'una explosió, que, en hores de classe, podria tenir efectes devastadors.

D'aquest problema, cada any se n'informa a la Delegació del Ministeri. I s'han fet distintes gestions extraordinàries: quan rera balte. El Sr. Antoni Zanoguera, acompanyat pel regidor Sr. Verd, es va entrevistar amb el delegat, S. Crespí, qui prometé una solució ràpida (fa sis anys que el senyor Zanoguera ja no és batle) Va haver-hi, fins i tot, un projecte d'instal·lació de calefacció, que va ésser rebutjat per la Delegació «per falta de pressupost» (sembla que les vides dels nins de Lluçmajor no

valen molt per un ministeri pertanyent a un Estat que cada any s'en du de Mallorca noranta mil milions de pessetes d'impostos que no tornen).

En vista d'aquesta situació, i considerant aquest problema com a prioritari pels riscos que s'en deriven, el Consell Escolar del col·legi Públic Jaume III, en una recent reunió ha prohibit l'ús i la presència d'estufes de butà dins les aules, és a dir, ha ordenat que es deixi de mantenir una situació d'il.legalitat. Al mateix temps, i considerant que, en venir l'hivern, ni amb abrics es podran fer classes «aprofitables», ha decidit comunicar la decisió al Delegat Sr. Crespí i demanar l'habilitació d'un sistema alternatiu de calefacció. També ha decidit comunicar la mesura als pares, avançant que, si en començar el curs el Ministeri no ha provist d'una solució, demanarà que els nins no vagin a classe fins que hi hagi un sistema de calefacció legal. I ho ha fet així pensant que la pressió s'ha de fer abans que el fred obligui a triar entre no fer classe o tornar-la a fer amb el perill de les estufes de butà.

Aquest és, d'altra banda, només un dels problemes de l'edifici de «ses

escoles»: la manca d'instal·lacions adequades n'és un altre: falta un espai polivalent, una aula de música, instal·lacions cobertes per a educació física, fins i tot una sala de professors etc. O la presència de paral·lamps radiactius, que, malgrat la promesa i els terminis garantits pel delegat no s'ha solucionat. O el problema que significa que la divisió de nuclis urbans del municipi no es pugui valorar —per decisió de la Delegació del MEC— en funció de distància entre el domicili i el centre a l'hora de concedir places als infants, cosa que ha generat abusos i altres problemes de transport, menjador, etc.

Qüestions, al cap a la fi, que només amb la presa de la consciència dels distints estaments de la comunitat afectada —mestres, alumnes, pares i tot el municipi les seves institucions— i amb el manteniment de fermes actituds de denúncia i reivindicació, podran trobar via de solució. Amb això i la disposició d'unes institucions que no existeixen per justificar el seu estatut burocràtic, ans per servir a la comunitat, bal·lament sovint dissimulin.

M.C. Santandreu

AUTOMÒBILS LLUCMAJOR S.L.

Ronda Ponent, 30 - Tel. 66 06 24 (Lluçmajor)

**NUEVO OPEL
CORSA
MI COCHE!**

Un gran balancí per al «Guinness»

Joan Huguet i Catalina Bauzà, la parella de tapissers, torna a ser protagonista per haver construït un altre dels seus habituals objectes gegantins. No es conformaren amb l'entrada al Llibre Guinness per haver construït la butaca amb orelles més grossa del món, sinó que continuaren construint una grossíssima esperdenya i ara han tornat a construir un balancí de 3'05 mts. d'altura per 1'70 mts. d'amplària i 2'60 de llargària, i un pes de 300 kgs.

Per a la construcció d'aquest típic balancí, en Joan i na Catalina han invertit 110 hores de treball cada un i han comptat amb l'ajuda indispensable del fuster Rafel Salvà i Miquel Ballester de «Teles Mallorca» qui els ha proporcionat els 15 mts. linials de tela necessaris per a un balancí d'aquesta envergadura.

És evident que la persona apta per seure bé a aquest balancí hauria de tenir una altària de 5 mts. més o manco la mateixa de la que podria seure a la butaca, instal·lada ara en el recinte de l'Aquacity, amb la finalitat de sorprendre els visitants i incitar-los a fer-se una fotografia asseguts al monumental seient.

Dies passats, ambdues peces, juntament amb l'esperdenya foren exposades a la Fira de Sancelles i causaren gran espectació entre el públic no acostumat a aquests invents.

La finalitat d'aquestes tasques és a més a més d'entrar al Guinness com a rècords mundials, la d'aconseguir un local apropiat per poder dur a terme el seu somni: arribar a tenir un museu de rondalla.

Coloma Julià

Viajes

Xaloki, s.a.
G. A. T. 687

OFERTA SANTIAGO
 des de 24.500 PTA
 4 DIES, 3 NITS
 Avió + hotel + trasllats

I ara també al **SUPERMERCAT PROHENS** de dilluns a divendres de les 19 a les 21 hores
 Tel. 12 01 64. LLUCMAJOR

C/ Maria Antònia Salvà, 38
 Tels. 26 74 50 - 26 54 58
 S'ARENAL

LAMISETES
 XANDALLS

PLAÇA 18
 serigrafia

PLAÇA ESPANYA, 18
 07620 LLUCMAJOR (MALLORCA)
 TELÉFON 66 04 22

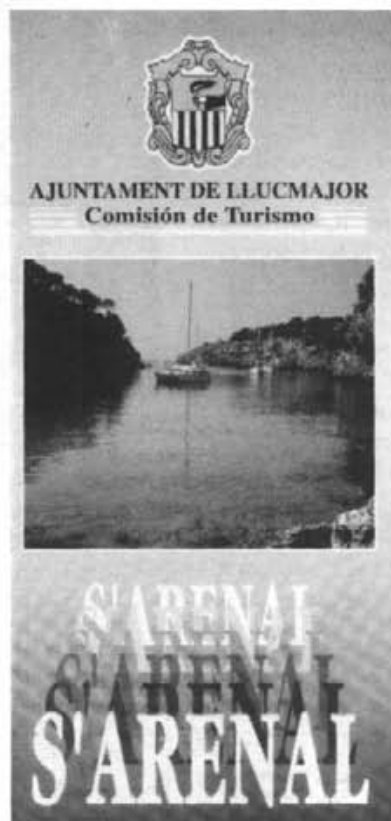
S'Arenal

Milers d'impresos municipals de promoció turística i cultura

Tomeu Sbert

Acaben de sortir d'impremta milers d'impresos de caràcter promocional de caire turístic i cultural. Sense sortir dels camins de l'austeritat, però prou conscients de la fulminant estabilització, per no dir crisi, no queda més que cuidar i vejar la indústria turística, avui per avui d'una importància capital dins el terme de Lluçmajor. La baixada des de fa anys, en quantitat, sobretot, de la indústria del calçat; dels preus de les ametlles i del gra i altres, ho diuen així. Ens agradi o no.

Per això, segurament, els Ajuntaments de Lluçmajor i Ciutat o viceversa, dediquen des d'uns anys ençà mirades més carinyoses entorn de les seves respectives zones turístiques. Encara que molta gent pensarà que el que es fa, a nivell municipal, és poc. Allò cert i real, pensam, és que qualche cosa podria estar canviant. Per part, més professionalitat en cada temporada estiuenca i, per altra, millores municipals. Qualcú dirà «és que hi ha molts de votants». Noltros deim que de cada dia hi veim més responsabilitats. Que falten moltes coses. No ho dubtam. Una d'elles és una oficina municipal d'informació i turisme a la part llucmajorera. I que funcioni. Això.

A la part de S'Arenal-Ciutat, les oficines de l'Associació d'Hotelers compleixen una important funció, des de 1.977.

Si fa una mesada diguérem que el batle Gaspar Oliver va manifestar públicament les intencions municipals que a finals d'aquest mes de

juny, S'Arenal tendria l'esmentat servei turístic en funcionament, ara hem de dir que possiblement serà en un acte de les festes de Sant Cristòfol quan s'inauguri en el local de la Plaça Reina Maria Cristina.

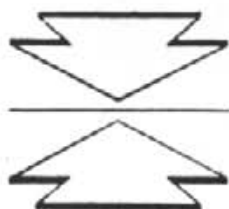
Els milers d'impresos, editats de fresc, estan fets de segur per repartir als visitants en cada moment oportú. Veim, a la portada, una fotografia de la poètica Cala Pi. Després, fotografies del monument a Jaume III; a la poetessa Maria A. Salvà; al poblat talaiòtic de Capocorb; als fascinants penya-segats; al Santuari de Gràcia i, naturalment a la Platja de S'Arenal.

Hi ha una descripció geogràfica del terme; dates històriques; arquitectura; paisatges; descripcions diverses; detalls sobre gastronomia i relació de festes populars i fires.

PREMI ESCOLAR

Divendres, duia 28 de maig, un grup d'alumnes del Col·legi Son Verí de S'Arenal, encapçalats per la professora Catalina Balaguer, acudiren a la Prefectura Provincial de Tràfic de Balears a rebre un premi aconseguit pel treball titolat «Peatonilandia» en el «IX Concurs d'Educació Vial Escolar» i «XXVII Concurs de Dibuix Infantil i Juvenil sobre Circulació

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**
Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT DILLUNS I DIJOUS
de 17 a 21 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Lluçmajor)

CENTRE OFTÀLMIC
Dra. Cristina Bofill

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82
Dilluns i Dijous
de 17 a 20 hs.

Vial». Enhorabona!

PREGONERA DE LES FESTES

Maria Teresa Rattier serà enguany la pregonera de les festes de Sant Cristòfol. Una senyora que coneix i estima de tota la seva vida la nostra turística. De molt nina, ella ja passava tots els estius a una casa, «Ca madò Berret», situada davant el que ara és el Club Nàutic. És a dir quan s'Arenal era s'Arenal.

També serà editat i es repartirà gratuïtament el pregó dit l'any passat per Mateu Monserrat, il·lustrat amb antigues i belles fotografies de la zona.

NOTÍCIES BREUS

-Els joves cosins enamorats Montse i Xavier, de 16 i 15 anys respectivament, que foren notícia per tot Espanya per aparèixer al programa televisiu «Quien sabe donde» viven

junts a s'Arenal.

-La U.D. S'Arenal (futbol) ha aconseguit conservar la categoria de III.

Cati Mestres, la seva presidenta, ha anunciat la seva possible dimissió. I noltros preguntam: Serà Miquel Moll el nou president?

-El Club Impremta Bahia (bàsquet) també segueix una temporada més dins la III Divisió (autonòmica). Això «després d'una temporada plena de circumstàncies extra-deportives», com ens digué en Guillem Boscana.

-El diari quinzenal anomenat «S'Arenal de Mallorca» que dirigeix Mateu Joan Florit, ara es diu «L'Estel de Mallorca». Fou fundat l'any 1981 i ha publicat 268 números.

-Hem vist com en tres segons i per simple pressió, una màquina ens donava un suc de fruites fresques i naturals. El representant és Manuel Rodríguez Valencia.

-Ha estat denegada una petició feta a l'Ajuntament de Llucmajor en el sentit de muntar un negoci de lloguer de motos aquàtiques especials a la platja.

-Ginés Gumà ha substituït a Damià López en la presidència d'ASI a Ciutat. El Vice-president és Antoni Vera i el secretari general, Jaume Mulet.

-Joan Tur Roig «es mestre Tur» morí a s'Arenal, a l'edat de 70 anys. Descansi en pau.

-El regatista Joan Rosselló es va proclamar sub-campió d'Europa en TDV. La seva màxima aspiració és estar als Jocs Olímpics d'Atlanta.

-Es disputà el «I Trofeu Illes Balears», categoria yacht, amb el recorregut s'Arenal-Mahó-Eivissa i altra volta a s'Arenal.

-La III mostra de Teatre de s'Arenal tindrà lloc els dies 3, 11 i 12 de Juliol, amb l'escenificació de les comèdies «So Poncella» d'Antoni Pons i «Escàndol a casa» d'Antony Marriot i Alistar Foot, amb adaptació de Miquel Ambrós.

-Jaume Bauzá deixa la U.D. s'Arenal com a entrenador.

-La presència de Llucmajor al congrés d'ABTA-93 (associació agents anglesos agències de viatges), per primera vegada en la història, ha merescut molts favorables comentaris.

FABRICA DE JOIERIA GARAU
(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

PULSERES BARBADA MALLORQUINA
OR EN PES a 1.650'- gram

OFERTES ESPECIALS 30 % DE DESCOMPTE

*Cordoncillos mallorquins des de 36.000'- (60 cms.)

*Granets mallorquins de moreta des de 49.900'- (50 cms.)

*Aros llisos, pulseres mallorquines de creu de Calatrava, etc., etc.

Llistes de Noces, Comunion i Naixements

C/ Born, 29 (Llucmajor)

Tel. 66 04 03

B. Sbert, President de l'Associació de Joves Empresaris

El senyor Bartomeu Sbert i Nicolau, actual gerent d'Aquacity, nascut a Lluçmajor, al carrer d'en Melià n° 39, quan tenia set anys es va traslladar a s'Arenal degut a què els seus pares hi anaren a viure per qüestions laborals. Malgrat això següiren i següeixen tenint un gran contacte amb el nostre poble, el seu poble natal, tant per qüestions de caire sentimental com de feina, ja que les seves tasques quotidianes es desenvolupen al nostre terme municipal.

-Senyor Bartomeu, segons tenc entès recentment ha estat nomenat president de l'Associació de «Joves Empresaris». ¿Ens segueix? ¿Té aquesta associació qualque mena de relació o està auspiciada per qualque partit?

-No, a més els estatuts diuen concretament que el president des del primer moment que s'afiliï o tengui qualque relació significativa amb un partit o es presenti a qualque càrrec polític, ha de dimitir.

Els Joves Empresaris, agrupa gent entre 18 i 40 que exactament el mateix punt de vista que puguin tenir les grans patronals com la PIMEM o la CAEB. Supòs que coincidim amb els objectius finals però no en les formes ni en les maneres d'arribar-hi. Veim les coses des de punts de vista diferents.

També crec que, fins que en Joan Guot va crear l'Associació no n'hi havia cap que donàs suport als projectes de la gent jove. Les grans pa-

tronals tenen altres feines que com és lògic han de complir. Hi havia gent de 19, 20 anys etc. que tenia el seu projecte, el pla de negoci i no sabia on havia d'anar. L'Associació té un gabinet d'estudi de projectes i si la cosa creim que és viable, doncs endavant, i quan es veu que la rama està saturada, el desaconsellam.

L'ESTRUCTURA EMPRESARIAL AVUI EN DIA ESTA CANVIANT

També creim que l'empresari ja no està enfrontat al treballador, el jove empresari, almenys. Avui tenim ben clar que anam junts. ¿Què tenim objectius des del punt de vista filosòfic diferents?, és possible, però al final tots feim feina per guanyar doblers i per a mantenir les nostres famílies. Els empresaris invertint i obtenint els seus beneficis i els treballadors complint amb la seva jornada laboral i cobrint les seves necessitats.

Per altra part la nostra associació

es decanta cap a la petita empresa de tres a sis treballadors. No es segueixen idees faraòniques. Avui en dia, està ben clar que es cerca l'especialització i la rendabilitat dins un tipus determinat d'empresa, i que el 77 % dels assalariats estan col·locats dins petites i mitjanes empreses. El futur del País passa per aquest tipus de gent i jo crec que és un deure una funció social a fer pels que essent joves podem dirigir empreses grosses amb experiència, donar l'oportunitat de facilitar el futur d'aquests joves que comencen, que realment no ho tenen gens fàcil.

EL NOSTRE PRINCIPI FONDAMENTAL ÉS L'ÈTICA

Jo crec que tendrem que enfrontar-nos amb les institucions, siguin de dretes o d'esquerreres, ja que tenim ben clar que els joves empresaris tenim una estrella davant que és l'ètica i no hem entrat dins cap tipus de conveni ni negociació ni cosa que ens pugui fermer amb ningú. L'Associació té prohibit rebre qualsevol tipus de subvenció a fons perdut. Es poden rebre en temes concertats per accions concretes. I si els partits no ho fan bé, siguin els que siguin, ens queixarem. L'altre dia érem a parlar amb el President Cañellas i així li manifestàrem. I podem queixar-nos perquè crec que som els que, entre cometes anam immaculats i això és un avantatge.

ANTÒNIA ISERN

major

net

Perruqueria unisex

C/ MAJOR, 7 . LLUCMAJOR . ☎ 661359

DOLÇ I SALAT

FRUITS SECS

CONGELATS

POLLASTRES A L'AST

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

EL NOSTRE REPTÉ ÉS RENOVAR LA VOCACIÓ EMPRESARIAL

Hi va haver un temps, fa 7 o 8 anys que hi havia bastants de joves que montaven la seva empresa i més o menys es defensaven, en aquests moments, un misser, un economista, el primer que fan en acabar la carrera és mirar de treure una oposició d'auxiliar administratiu per entrar el cos de funcionari. Gent que ha estat estudiant cinc anys una carrera no es veu capaç de poder-se valer per sí mateix. Si anam per aquest camí i no som capaços d'emetre un

missatge optimista, d'il·lusió, de ganes anirem endarrera i jo crec que els que hem trevalat hem d'aconseguir millorar les coses per a que els que vinguin darrera no caiguin en les mateixes equivocacions en que caiguérem nosaltres.

Vaig tenir la sort d'haver conegut la primera associació de la Tercera Edat de les Illes. La varen fer aquí a la Platja de Palma, jo aleshores tenia 23 anys i era el gerent de l'Associació de la Platja de Palma i vaig tenir la sort d'haver-los de parlar, i els vaig donar les gràcies perquè havien començat una cosa que s'havia de fer

i actualment estan aconseguint un caramull de coses que nosaltres, quan serem vells, ja les tendrem. Pensa que la funció nostra en aquests moments és això, aconseguir que els joves empresaris que ens vinguin darrera, tinguin una sèrie de qüestions més fàcils a nivell de crèdits, d'assessorament, a nivell de facilitats de tipus administratiu i burocràtic, etc. etc. i tornar a crear un bon clima empresarial.

SOM ELS EMPRESARIS ELS QUE CREAM LLOCS DE TREBALL

Hem sopat amb en Fèlix Pons, també ho hem fet amb en Gilet, ara hem de sopar amb en Pascual d'UM i també amb en Sebastià Serra. Jo els he dit als que es presenten al Congrés:

-Mirau, vosaltres podeu dir que creareu tants de llocs de treball, però nosaltres entenem que les que el creen són les empreses. Vosaltres podreu intentar crear un clima favorable perquè es donin les condicions necessàries per a que això succeeixi, però els que paguen cada mes el sou són els que estan a les empreses.

Ens fa falta tranquil·litat, els doblers són covards i el que es necessita és una certa seguretat que en certa manera dependrà dels resultats electorals.

-Quina és la campanya d'ajuda que s'està duent a terme envers de Bòsnia?

-Fa aproximadament un any, enviarem una expedició de medicaments a Bòsnia i s'aconseguí dur-n'hi per valor de 35 milions de pessetes. Actualment es pensa fer una nova campanya per enviar-hi sobretot llet i medicines. Si tot va bé l'expedició partirà el proper dia 11, sortirem de cap a Split i tornarem a dur-hi tots els medicaments que hàgim recollits. Nosaltres, senzillament, som uns transportadors que podem garantir que allò arriba a uns magatzems de l'O.N.U. on tot d'una es repartex. Les necessitats són extremes. Els magatzems estan buits, fer el que feim no és més que complir amb un deute humanitari que tots tenim envers el nostre país.

De pequeño soñabas.

Con Equipamiento deportivo:

Alerón trasero.

Volante sport.

Faros antiniebla.

Con 95 CV. en gasolina
y 93 CV. en turbo-diesel.

Con Dirección Asistida.
- de serie en turbo-diesel
- opcional en gasolina.

Tus gustos no han cambiado.

RENAULT 19 S
Serie Especial. 95 cv.

En el nuevo Renault 19 S encontrarás todo lo que necesitas para vivir deportivamente. Como a ti te gusta. Porque ahora todo lo que siempre has deseado ya está a tu alcance.

¿Que culpa tienes tú de que te guste lo bueno?

Preco máximo con IVA, transporte e impuesto de matriculación incluidos en Península y Baleares. Para más información llama al 900 100 500.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.

Ronda Migjorn s/n. Tels.s 66 01 40 i 66 00

Quatre mots

Paloma Dopico, professora de dansa clàssica

-Abans d'establir-se a Lluçmajor i obrir la seva escola, quines activitats professionals havia realitzat en el món de la dansa?

-He estat ballarina professional en el Theatre du Capitole de Toulouse, després d'haver estat becada per l'Estat francès i d'haver obtingut el primer premi en el conservatori d'aquesta ciutat.

-Quines activitats realitza l'Escola de Dansa que ha obert en el carrer de l'Adoberia de Lluçmajor?

-Principalment la dansa clàssica, recomenada a partir dels quatre anys. També impartesc un curs d'iniciació per a adults i gimnàstica femenina.

-En què consistirà l'espectacle que ara preparen?

-És una representació en la qual els alumnes mostraran el resultat de la feina de tot el curs. La farem en el Teatre Recreatiu el divendres 25 de juny a les 8 del vespre.

-Què creu que aporta la dansa clàssica a les persones que la cultiven?

-La dansa és un art que formarà sempre part de l'educació de qui la practica. Amb la dansa, a més, aconseguim un desenvolupament harmònic del cos.

M. Garcias

Foto: C. Julià

SEMAR

INDUSTRIES SEMAR, S.A.

C/. Tomàs Monserrat, 6 - 8

Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

EMBOTITS

CUIXOTS

FORMATGES

Avd. Carles V, s/n. Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

Festival de Dansa Clàssica

TEATRE RECREATIVU
Lluçmajor

Divendres, 25 de Juny
de 1993,
a les 20 h.

Mitings electorals a Lluçmajor

La campanya electoral, com per tot arreu de l'Estat Espanyol, també ha arribat a Lluçmajor i al moment de tancar l'edició són tres els partits que han presentat les seves propostes.

PSM-ENE

El dilluns 24 de maig i després d'unes paraules de presentació d'Antoni Llompart, Sebastià Serra (candidat al Congrés dels Diputats) va explicar que la coalició PSM-ENE (Nacionalistes de les Illes Balears) vol defensar els interessos territorials per damunt qualsevol disciplina externa del partit centralista i que el vot al PSM és útil i necessari.

Va dir que volien actuar com interlocutors entre associacions, sindicats, petits i mitjans empresaris, pagesos, comerciants... per fer present la seva veu a Madrid.

També va fer referències a la gent el PSM com els que «es mouen per l'ecologisme, per la defensa de la llengua i cultura, i per la discriminació social i marginació»; als 91 mil milions de pessetes que se'n van a Madrid i no tornen; al fet que les Illes siguin l'única Comunitat Autònoma amb llengua pròpia que no té competències d'Educació... Però sobretot va manifestar que el seu partit ha demostrat una trajectòria d'honrada i esperit de treball constant a les institucions locals i autonòmiques, i això és la millor garantia d'efectivitat per anar a defensar-nos a Madrid.

PP

El divendres 28 de maig, el Partit Popular va presentar un míting electoral, en el qual hi participaren: Gaspar Oliver (batlle de Lluçmajor), Joan Flaquer, Josep Cañellas (candidat al Senat) i Gabriel Cañellas (President del Govern Balear).

La intervenció de Gaspar Oliver es va centrar en temes relacionats amb Lluçmajor, com: la donació per part

del Consistori d'uns terrenys devora el Parc de Bombers, per a la construcció del quarter de la Guàrdia

Civil amb unes vivendes dignes; l'ampliació del camí de Sa Torre, perquè les urbanitzacions puguin

tenir camí directe cap a Lluçmajor; la col·laboració de l'Ajuntament amb l'Escola de Persones Adultes i la realització de la primera fase de Polígon Industrial després de molts anys de vicissituds.

El President Gabriel Cañellas va parlar del programa del PP per relançar Espanya, amb un plantejament nou de l'economia i de la política. Va fer referència a l'atur, la devaluació de la moneda, el volum de deute a causa de despeses supèrflues i va dir que tot això fa que el govern

socialista hagi perdut l'electorat i la dignitat. Per això va insistir molt que s'actués amb els indecisos per captar el seu vot. Va atacar a Unió Mallorquina per haver-se aferrat a un pacte per tal d'arribar a bon port... i en definitiva tots ells coincidiren que els vots a partits minoritaris eren vots tudats i que ara era l'hora de votar el PP, un programa de govern per a tots.

PSOE

EL mateix divendres 28, el PSOE

presentava també la seva proposta de votar futur, pel progrés de la majoria. Participaren a l'acte els llucmajorers: Joan Monserrat (regidor i ex-batle de Lluçmajor) i Antoni Garcias (Senador i candidat al Senat) i també Francesc Antich (batle d'Algaida).

Joan Monserrat es va mostrar orgullós de les «arrels sanes de la gent d'edat que ha aguantat totes les injustícies» i va dir que ara els guien les mateixes directrius de fa 100 anys: l'honradesa de poder anar cara enlaire... Es va manifestar molt en contra de l'afirmació del PP «els socialistes són corruptes» i va dir que precisament el PP presenta candidats processats i jutjats.

Per altra banda va fer referències a l'atur i va voler deixar clar que no era el PSOE el creador de l'atur sinó el fet de pertànyer a Europa, perquè la crisi europea afecta pertot. També va manifestar, amb l'optimisme que el caracteritza, que creia que guanyarien una altra vegada.

Antoni Garcias ve ser crític amb el PP perquè no presenta alternatives i va dir que malgrat d'haver comès errors els socialistes estan orgullosos del que han fet: consolidar la democràcia, entrar a Europa i créixer econòmicament. Va manifestar també que volen continuar amb un projecte d'esquerres que no s'ha d'acabar mai i va fer referències a l'actual govern francès, el qual vol privatitzar la sanitat, perquè va dir «la dreta no distribueix la riquesa, se la queda».

Text i fotos: Coloma Julià

**Tallers
MARINA**

PEUGEOT - TALBOT

Agent Oficial

C/ Marina, 104 - Tel. 66 05 21
Exposició i venda: C/ Marina s/n
LLUCMAJOR

Als TALLERS MARINA tots els clients de les

assegurances

podeu

**obtenir un 20 % de descompte quan pagueu al comptat la mà
d'obra a les reparacions dels vostres vehicles**

Enquesta

Amb quin esperit va el vostre partit a les eleccions legislatives?

BARTOMEU ADROVER
UM (Unió Mallorquina)

Ens presentam, sobretot, amb un programa i amb la voluntat de reafirmar-nos com a opció de govern. Som gent moderada, dialogant i centrista. Per tant cerquem el consens i no la confrontació. Per a nosaltres el futur de les Balears està per damunt de tot. Així doncs, el partit és un instrument al servei del país.

És possible que això marqui les diferències. Nosaltres no som excoients, sinó integradors. No som aquí per afavorir els militants sinó pel treball seriós per al conjunt de la societat. Impulsam un nou estil fonamentat en el rigor i en el treball, no en les traicions, en la compra de vots, en la institucionalització de la corrupció. Som un partit que creix i sabem que aquestes eleccions no són el final sinó el principi d'una gran empresa: recobrar la consciència d'allò que som i d'allò que podem fer. Per tant, el nostre tarannà és que el dia després continuarem amb la mateixa il·lusió que tenim ara, perquè no es tracta de tenir assegurat un tros del pastís. Allò que importa és que s'escolti la veu de les nostres illes.

MANOLO GARCÍA
IU-EU (Esquerra Unida)

Com ja sabeu IU-EU pretén ser un referent polític i social transformador, amb l'objectiu estratègic d'anar

ANTONI LLOPART SUAU
PSM-ENE (Nacionalistes de les Illes Balears)

articulant al voltant d'un programa alternatiu tot el ventall polític i social diferenciador del model neoliberal que representen el PP i el PSOE (alternativa necessari).

No és, per la seva composició plural —ecologistes, socialistes, comunistes, cristians de base, independents d'esquerra etc— una força antisistema, però es proposa anar articulant un moviment social que sigui capaç de propiciar col·lectius de base de contrapoder popular. És a dir, d'anar recuperant l'articulació social i d'esquerra plurals en l'òptica de radicalitzar la democràcia. Enfront del concepte partit polític institucional —cada 4 anys votar—, avança l'objectiu d'articular la societat per tal d'aprofundir en la democràcia activa. **AQUEST ÉS L'ESPERIT QUE IU-EU VOL TRANSMETRE AL CONJUNT DE LA SOCIETAT NO NOMÉS A LES ELECCIONS SINÓ EN LA VIDA QUOTIDIANA.**

A nivell d'illes, EU ha llançat un manifest titulat «Per fer avançar l'esquerra» en l'assortit d'articular aquest moviment per derrocar la política neoliberal depredadora del govern Cañellas. Sense renunciar al poder polític, sense esperit eucalíptic que només serveix per reafirmar l'espai polític en temps d'eleccions, però amb la voluntat d'articular l'esquerra illenca en l'estratègia d'un projecte nacional alternatiu de clar contingut hegemònic de la nostra societat civil.

El PSM es presenta a aquestes eleccions preparat i amb ganes, conscient de poder obtenir uns resultats històrics. Per primera vegada, un diputat mallorquí nacionalista pot ésser present al Congrés: els 28.000 vots que va obtenir el PSM a les darreres eleccions autonòmiques ens deixen a només 7.000 vots del cobdiciat escó. Fa dos anys augmentarem els nostres vots en un 40% i les enquestes del CIS, en els seus apartats menys divulgats, confirmen el creixement del nostre partit.

Mallorca no existeix, a Madrid. La nostra autonomia és de les més magres i, ho puc demostrar, la més mal finançada d'Espanya. Som els primers a l'hora de pagar, i encara mal servits!

I el PP o UM? Ara que s'acosten les eleccions remuguen i flastomen contra l'administració socialista. Però ells han estat els primers, a l'hora de pujar els impostos (cànon d'aigües, recàrrec del 35 % a l'IAE...) i a inflar d'alts càrrecs i d'assessors ben pagats les administracions que governen. Si aquesta genteta ha de regenerar l'Administració... anam ben servits!

Aznar ja ho ha dit «no quiero cambiar el rumbo de España, solo a la tripulación y al timonel» (La Vanguardia, 23 de maig). Això té un nom: comandera! El PP i el PSOE

són la mateixa cosa i coincideixen en tots els temes importants: pacte autonòmic, política energètica, ús de l'aigua...

I, sobretot, tant el PP (abans AP o UCD) com el PSOE ja fa 17 anys que envien diputats a Madrid. ¿Sabeu qui han estat, aquests diputats? ¿Sabríeu dir una sola cosa que hagin fet per beneficiar Mallorca? ¿Ens han servit de res? ¿Han aconseguit cap ajuda que fes possible la reindustrialització de Mallorca? ¿Han fet res per evitar la degradació de la nostra hosteleria? ¿Han mogut un sol dit perquè Lluçmajor recuperés el claustre del convent? ¿Farien res per evitar que es construís la central de s'Estalella? ¿Han aconseguit per a les nostres illes cap benefici semblant als que negociaren els nacionalistes canaris per a les seves? ¿Trobau que aquesta gent fa votera?

ARA AIXÒ POT CANVIAR. Podeu enviar a Madrid diputats nacionalistes, gent honesta que defensi els vostres interessos davant el Govern d'Espanya, gent que faci valer els drets nacionalistes dels mallorquins de la mateixa manera que els catalans ja fan saber per tot el món, qui són i què volen. Si votau en Sebastià Serra, si votau el PSM-ENE, no votareu diputats desconeguts. Votareu nacionalista. Notareu la diferència!

JOAN MONSERRAT
PSOE (P. Socialista Obrer Espanyol)

Després de tres legislatures en el govern de l'Estat espanyol, Felipe Gonzalez s'ha vist abocat a convocar noves eleccions amb l'esperança de poder tornar formar un govern fort i responsable, capaç de fer front a aquests difícils moments de crisi econòmica que travessa la nostra societat.

Per primera vegada en molts d'anys els socialistes sortim amb el

desavantatge i dificultat que els temps de crisi suposen, però per primera vegada també hem de demostrar la nostra vàlua, responsabilitat i fermesa per travessar aquests difícils moments.

Vénen, doncs, uns temps en què hem de treballar amb més força que mai, mantenint la cara ben alta i amb la seguretat que l'obra dels socialistes serà jutjada amb benevolença per part de la història. Hem d'estar ben convençuts que el camí que s'ha seguit és el correcte i el que cal seguir si volem dur el nostre país al lloc que li pertoc dins el context d'una Europa unida.

Per tot això, dues paraules ens caldran: força i esperança. Força per anar endavant i poder resistir com una roca les investides dels nostres adversaris i esperança per continuar caminant cap a un futur prosper.

JOAN MORLÀ
CDS

El CDS es presenta a les Eleccions Generals de dia 6 de Juny amb l'esperit i amb el convenciment d'obtenir representació parlamentària per Balears.

Estam convençuts que una força política centrista, progressista, defensora de la llibertat individual i dels drets col·lectius, serà, ara més que mai necessari. No seria bo que la governabilitat dependís de forces polítiques nacionalistes que, amb tots els nostres respectes, només tenen una visió parcial i local dels problemes.

Els ciutadans de les Illes Balears sabem el que és patir el bipartidisme. L'enfrontament sistemàtic entre el Govern de la Comunitat i Madrid no resol les qüestions bàsiques per a la qualitat de vida i per a l'economia balear. Si no és mitjançant grans

acords seguirem igual, fa falta consens i diàleg i aquests sols el pot oferir el CDS.

GASPAR OLIVER
PP

Aquestes eleccions generals tendran molta transcendència per al nostre país. L'actual situació a què hem estat conduïts pel PSOE s'ha fet insostenible que ni tan sols gaudint de majoria en el congrés, els socialistes no han estat capaços de governar i remuntar una situació adversa en què es troba la nostra economia.

Una altra vegada ens trobarem en una situació de retard respecte del nostre veïnats europeus. Des de Gran Bretanya, passant per Alemanya o Bèlgica fins a Suècia, que era el paradigmàtic país socialista, o Grècia, tots han esborrat el socialisme dels seus governs, i la darrera ha estat França.

Ara li toca el torn a Espanya. El poble espanyol tindrà l'oportunitat d'escollir entre un govern eficaç representat pel PP o un govern caducat com és el cas del PSOE. El PP no tèn varettes màgiques però té una il·lusió i uns projectes que ja s'han realitzat a altres països amb resultats satisfactoris. Hem de recuperar aquesta il·lusió per construir una empresa que és l'estat espanyol.

Vull concloure parlant del que és prioritari per a Balears que hi hagi una veu forta capaç de defensar els drets de la nostra comunitat. Durant molts temps se'ns ha tengut oblidats i hem estat tractats com a una autonomia de segona o de tercera amb unes competències raquítics. Per això vull adreçar-me a tots per demanar un suport ferm al PP, a l'opció que pot obtenir els nostres desitjos: prosperitat i progrés per a Balears i per a Espanya.

Sessió d'estrena

La mutilació de l'obra d'art (1)

«Quan el suport del vídeo reemplaça definitivament la pel·lícula cinematogràfica abandonaré la meua professió».

François Truffaut

Què diríeu si algú pintàs uns mostatxos i un barbonet a la Gioconda de DaVinci, engrandís el sexe del David de Michelangelo, reenquadràs l'Olympia de Manet o acolorís el Guernika, de Picasso per actualitzar aquestes obres i atracar-les als gusts dels joves d'avui? segur que més d'un botaria de la cadira per atacar el criminal que gosàs fer tal sacrilegi al patrimoni artístic mundial. És clar, una obra d'art concebuda així i així per l'artista és intocable una vegada finalitzat el seu procés de creació. En aquestes altures de la vida ningú s'atreveix a qüestionar seriosament els principis pels quals reivindicam la integritat de l'obra d'art.

No obstant ningú no mou el cul quan es profana vilment la integritat d'una obra cinematogràfica. Per sort en l'actualitat quasi totes aquestes manipulacions només afecten els films passats per la televisió i els enllaunats en cintes de vídeo; enrra han quedat aquelles estisorades severes que acurçaven el metratge, per raons de temps o simplement púdiques, de la cinta que anavem a veure al cinema. Per sort les sales cinematogràfiques han deixat aquest costum malsà per oferir-nos la versió íntegra i quasi sense manipular de la pel·lícula en qüestió (en aquest aspecte Europa està en una situació millor que Amèrica).

I la integritat no equival només a la longitud sencera de la pel·lícula original. El canvi del format original per un altre, el doblatge en general —i en particular el que canvia l'essència de les paraules—, els reenquadraments de la imatge, els talls publicitaris i l'acoloriment dels films monocroms són també mutilacions estètiques i conceptuals que afecten negativament la integritat que els més puristes reivindicam.

La culpa de tot això la té el fet que molta gent continua considerant el cinema com un simple passatemps

La foto superior prové de l'emissió televisiva de *To Catch a Thief*. La foto inferior està treta directament de la còpia cinematogràfica

(relacionat amb coca coles, pop-corns i manetes en l'obscuritat), sobretot quan és passat per la televisió o el vídeo, fragmentat per la ineluctable publicitat (en el primer cas) davant la mirada desatenta dels telespecta-

dors. La imatge de baixa definició, ramada i de colors electromagnètics de la televisió no contribueixen en alçar la caiguda reputació social de la pel·lícula. Romà Gubern al respecte afirma que d'aquesta manera «la pel·lícula esdevé un vulgar xisclat per als ulls» que, una vegada mastegat, s'escup i s'oblida. Va estar bé mentre va durar...

Hi ha una explicació a aquests fets: en realitat es tracta d'una lluita entre el negoci i l'art. En el món del cinema aquesta lluita és desequilibrada perquè es necessiten molts de billets per posar en marxa un projecte i dur-lo a les pantalles, per la qual cosa sol guanyar sempre l'aspecte econòmic i l'artisticitat de la cinta es veu minvada fins a l'absolut en la majoria dels casos. L'industrial cinematogràfic (productor, distribuïdor,...) que estava en aquest món perquè apareixia el material amb el que treballava ha donat pas al magnat, que no dubta en fer tota classe de manipulacions als films si ha de servir per guanyar més doblers. D'això, normalment se'n diu sentit comercial.

Jaume Salvà

EURO - IDIOMAS
Llucmajor

Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 Llucmajor. Tel. 66 1133

LA
FINESTRA

I love Jaume Terç!

Amb permís del dissenyador Milton Glasser, creador del famós «I love New York», els llucmajorers reivindicatius (raça en extinció? raça mai existent? hauríem d'adaptar frase i logo del novaorquès per reivindicar la creu del Camp de la batalla).

No em mou l'orgull patriòtic satisfet perquè el monarca immolat hagi fet entrar el nom del poble a les pàgines sangonoses i bel.ligerants de la història medieval. Tampoc no m'empeny -ni aprop fer-hi!- la manipulació barroera que en fan els gonelles quan li duen flors i llorer per atiar l'anticatalanisme vergonyant.

Tampoc no puc dir, si no vull caure en l'exageració ridícula, que la creu de «Tui memores tui» (Els teus et recorden) tengui mèrits per figurar entre els meravelles del món, pretensió que d'altra banda no crec que ningú hagi encalçat mai.

Si avui cal reivindicar l'indret on va morir el darrer rei de les Mallorques per una baralla més dinàstica que nacional és perquè l'Ajuntament l'ha convertit en un femer. No crec que les intencions municipals siguin perverses, però, en instal.lar-hi aquells contenidors que tan sovint vessen, els resultats no són simpàtics ni agradables.

Els voltants del monument, visibles passant per la carretera, són una escampadissa de deixalles i ferro vell. Així no es dignifica gens ni el lloc ni el seu simbolisme. Per desgràcia, la creixent població xaletera que s'escampa per foravila -ai las, les normes i la vigilància urbanístiques!- afavoreix la situació: roïssos de paella i rostit dominicals, bosses de plàstic farcides, geleres i cuines atrotinades, andròmines que ningú ja no vol... Signes del temps i de la civilització d'avui com una burlesca ofrena al Dissortat!

Com consta que els que ara governen tenien la intenció d'alçar monòlits en recordança dels defensors de les franquícies medievals. Era un projectat homenatge a la llegenda del batle Mut i als protagonistes reals que s'oposaren a les pretensions de Descatllar.

No sé si encara en canten galls i gallines, d'aquelles propostes que fa tres anys semblaven tan urgents i profitoses. Qui sap si els han donat bon repòs (per Marratxí els de la mateix acorda en drien bon assossec), tal com ha passat amb altres coses: una enciclopèdia ja més de mig escrita, una guia de carrers i un plànol de camins...

En tot cas, i tornant als artefactes del Camp de la batalla jaumesca, ¿no és millor conservar i dignificar els monuments que ja existeixen abans d'alçar-ne de nous?

Macià Garcias

RESTAURANT
PIZZERIA

TORRE DE CALA PI

Urb. TORRE DE CALA PI

LLUCMAJOR - MALLORCA

Tel. 908 73 98 43

ESPECIALITATS

Pizzas

Carns al forn

Peixos

OBERT TOT L'ANY

TALLER MECANICO
NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Enseñat

AGENT OFICIAL

Taller autoritzat

automòbils

piva motor s.a.

C/ Ripol, 30 - Tel. 66 22 13

XERRADES DE CAFÈ

Qui guanyarà les eleccions?

- Q**ui guanyarà les eleccions?
- Això és molt mal de saber, perquè aquesta vegada sembla que seran molt competitives.
  - Si miram les enquestes dels del Pepé, diuen que els són favorables i les dels socialistes, tot al contrari.
  - Si els sents, sembla que ja no hi ha dretes ni esquerres, tots s'han tirat cap al centre.
  - El que fan és confondre l'electorat.
  - Sí, jo no sé qui he de votar.
  - Idò jo sí, votaré els que prometen eliminar l'atur, la crisi, la corrupció, els impostos i les despeses públiques.
  - Idò tu, més que en un partit polític, creus en els miracles...
  - Tenc por que algun acte electoral acabi malament.
  - No serà perquè no hi hagi partits que no facin propaganda en un to humorístic.
  - Sí, el Pessoe ha contractat en Aila...
  - I n'Aznar, diuen que sembla en Xarlot...
  - I si aficam n'Alfonso Guerra, ja tenim el trio complet.
  - Alerta, que de vegades les coses comencen de bromes i acaben a bufetades.
  - I a llucmajor, qui guanyarà?
  - Crec que la cosa acabarà amb empat entre els dos partits majoritaris, com a les eleccions municipals.
  - Jo pens que tot depèn del que votin els afiliats d'ASI.
  - Com que aquests no votaren els socialistes, sinó els

altres, ja sabem qui guanyarà.

- Podrien votar el partit de na Munar o el PSM.
- Crec que això seria la millor cosa que podrien fer, que tots els mallorquins votassin un partit mallorquí, que ens defensi a tots.
- És veritat, perquè ja em diràs que han fet fins ara en Fèlix Pons i en Toni Garcias per a Mallorca més que viure a base de bé per devers Madrid.
- Els de n'Aznar farien les mateixes coses perquè estarien també a les ordres del govern central.
- Això està per veure, perquè fins ara encara no han comandat, ni sabem si comandaran.
- Farien el mateix que els altres, i no es recordaran del que han promès.
- Tanmateix, per tenir diputats independents a Madrid, com tenen els bascs o els catalans de Catalunya, s'ha de tenir esperit nacionalista, i nosaltres, el mallorquins, el necessitam, aquest esperit.
- Sí, tots som molt independents a casa nostra, però a l'hora de defensar Mallorca, votam els partits de fora.
- O organitzam la «Feria de abril» a Ciutat.
- Perquè a Mallorca hi ha molts forasters, i voten.
- No hem estat capaços de fer un «Himne a Mallorca».
- N'hi ha un de fet, però no ens hem posat d'acord per cantar-lo...
- Cantant «Sor Tomasseta» ja en tenim prou...
- O «Na Catalina de plaça»...

Un que escoltava

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)
 Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)
 Divendres horabaixa (16,30 a 20 h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

CARNISSERIA ■ XARCUTERIA

ZANOQUERA
GARCIA

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02
 LLUCMAJOR (Mallorca)

PASTISSERIA

Ca'n Lluc

Sant Llorenç, 78 - A - Tel. 66 06 69
 LLUCMAJOR (Mallorca)

Un programa de Govern per a tots.

Aquest és el moment de triar
un futur millor per a tots.
Ara no podem quedar enrera.
Necessitam les solucions
del PP per crear feina.
Per frenar els impostos.
Per millorar la protecció social,

la sanitat i l'educació.
Per defensar les pensions dels
nostres majors.
Ara el PP ens ofereix un contracte
de mútua confiança, un Govern
per a tots. Depèn del teu vot.

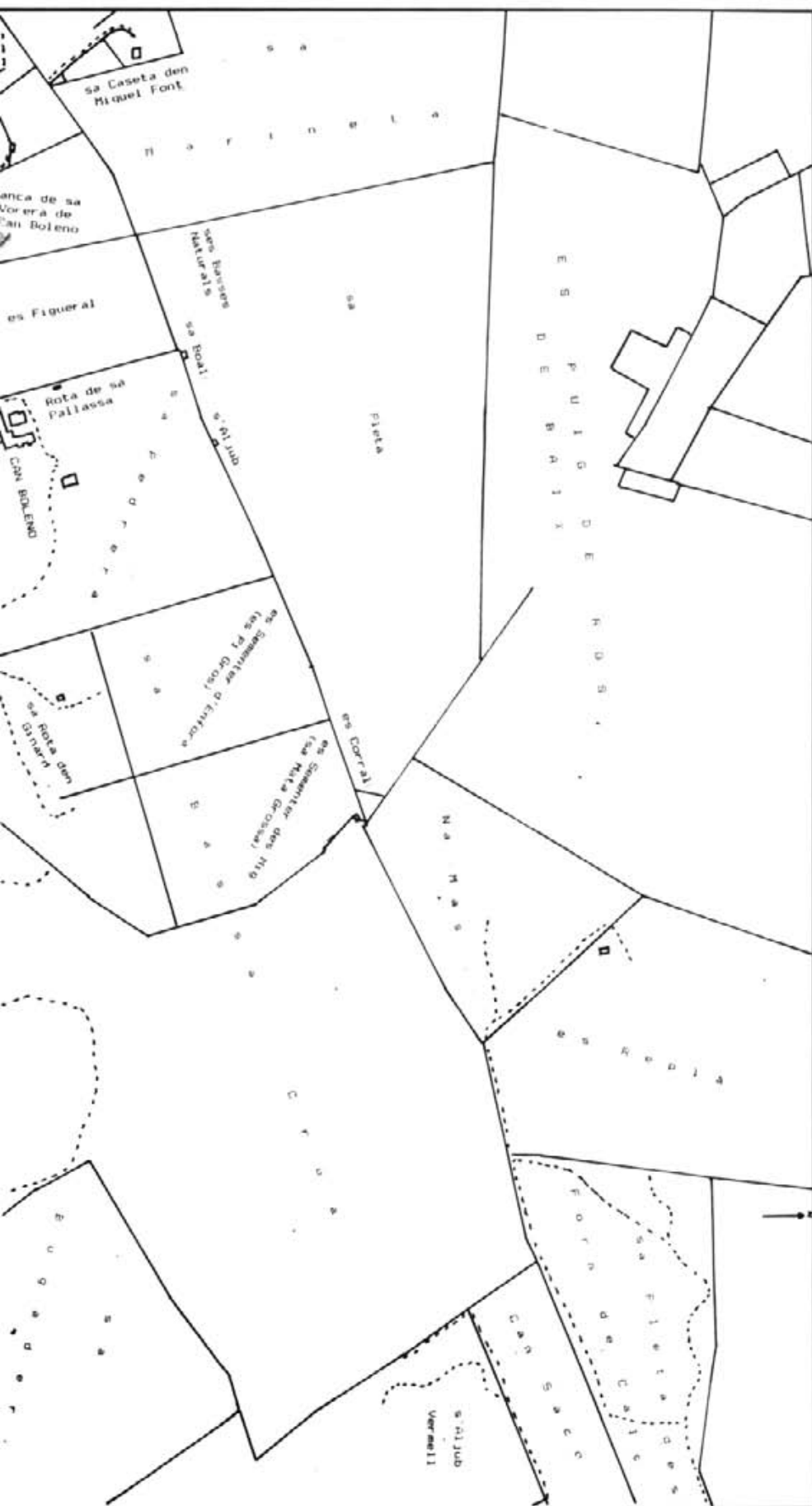
Francesc Gilet i Girart

ARA
Govern per a tots

De noms i de llocs V

Sa Torre (II)

Aquest mes hem anat a parlar amb l'amo Antoni Catany Torrens i amb la seva dona na Margalida Sbert Tomàs, ambdós són, sens dubte, dues de les persones que més coses saben de sa Torre i les recorden tant bé que sembla que era ahir quan encara hi estaven, però ja ha passat molt de temps, ara l'amo Antoni té noranta-un anys i madò Margalida noranta.

Fa, gairebé, un segle i mig que els seus familiars començaren a fer feina a sa Torre, quan aquesta era una de les possessions més grans de Mallorca.

-Quins familiars varen ser els primers que hi estaren?

-Deveu saber que em diuen en Toni «vinyòvol», el nostre mal nom prové d'aquella època perquè el primer que va estar a sa Torre va ser el meu padri, Antoni Catany i Mas, qui hi va fer de vinyoler. Hi havia dues tanques ben grans de vinya quan el senyor era Don Pep Francisco Villalonga, marquès del Brull. El meu padri hi va estar vint-i-cinc anys, fins que l'any 1870, amb la fil·loxera, varen haver de llevar tota la vinya i ell passà a fer feina a ca seva, a unes petites terres que tenien, i, el seu fill, el meu pare, a qui el meu padri havia ensenyat les tasques del camp, quan va tenir uns setze anys va passar a fer de carreter a sa Torre perquè un conco meu ja hi feia. Anaven de sa Torre a Palma i de Palma a sa Torre, però també els enviaven a Artà on el senyor hi tenia onze possessions, que anaven del terme de Sant Llorenç al terme de Santa Margalida. Una d'elles era s'Hort de Carrissa on hi anaven a cercar oli. El senyor la tenia llogada a en Tomeu Esteve Gili i cada vegada que hi anàvem, jo també hi vaig anar moltes vegades, el senyor ens feia una nota on posava la quantitat d'oli que havíem de dur.

Margalida Sbert i Antoni Catany (foto: C. Jullà)

El meu pare degué fer sis o set anys de carreter i després va passar de garriguer a son Granada, que era del mateix senyor, i set o vuit anys més tard passà de majoral a sa Torre i jo hi vaig estar amb ell.

L'any 1927 va morir el senyor i deixarem sa Torre, el meu pare entre un càrrec i un altre hi va estar uns quaranta anys.

-En aquell temps sa Torre era molt gran i devia tenir tanques immenses, no és cert?

-Sí, la tanca que li diuen es Marçal tenia quatre-centes quarterades, era tan gran com cas Frares i el senyor sempre deia que entre son Granada i sa Torre tot eren quatre, feien en total quatre mil quatre-centes quaranta-quatre quarterades.

-Hi havia moltes de rotes?

-Sí que n'hi havia, el senyor contra les terres més bones, però tant a son Granada com a sa Torre n'hi havia bastantes. A sa Torre, dins sa Bassa Crua n'hi havia quatre o cinc, el meu padrí n'hi tenia una que li deien sa rota del vinyoler i el majoral gros, un santanyiner, també n'hi tenia una. Després hi havia la de «Diguessó», la d'en Barbeta, que feia d'espardenyer, la de cas Mesquides, la de s'Aljub Vermell, que es deia així perquè hi havia un aljub que tenia les parets vermelles. Dins es

camp de sa Vinya hi havia la de mestre Felip Canoi. Una altra que també hi havia era la de ses Guals que eren set quarterades.

A son Granada, dins s'Olivera hi havia la rota del sen Patró, la de can Verd, dels que tenien la drogueria a plaça, la d'en Pere Antoni Ramonell, la d'en Toni Saco, la d'en Verines i la d'en Toni Niuer o Bon-Jesús. Dins el Camp Rotget hi havia la del viudo Delabau. El meu padrí també n'hi tenia una que era la de la Cisterneta.

Tots els roters paraven lloves i feien una renda setmanal de setze tords i el senyor els convidava a sopar quan duïen els tords a les cases. Això era quan acabaven de sembrar, devers el mes de novembre.

-S'hi feia cria de cavalls?

-En el millor temps hi havia un euguer i un mosso d'euguer; en total hi havia una vintena d'eugues negres i una o dues d'estalades. També hi havia dos cavalls que es tenien per a sementals, dos ases i sis someres. Cada any es feien quinze o setze muls o mules. Per als fills del senyor hi havia sis someres algerines que empraven per anar a passejar amb galeres.

Hi havia una païssa per a les eugues i cada dia les dúiem a beure a sa Bugaderia perquè hi havia un abeurador baix per a les ovelles i un alt per a les eugues.

L'euguer, que era en Biel Montserrat, en Peixetó, de mal nom, va fer una cançó a una al.lota d'Artà que era molt balladora:

Tenc un «milló» de pessetes
Margalida per donar,
si tu em donaves sa mà
ja els podries tocar
i et podries anar a comprar
un mocador o unes faldetes.

-De les ovelles se'n devia treure molta llana?

-Quan l'any vint-i-set partírem hi havia 1200 ovelles i cada any deixaven cent anyelles per a renovar la guarda. Pel mes de maig, quan ja les havíem toses, s'en duïen set o vuit-centes al Teix. Quan les havíem de monyir érem sis; la majoria eren panxapelades i tenien la llana molt fina, de fet al senyor li pagaven la llana més cara que als altres.

-On es guardava el gra?

-Quan nosaltres hi estàrem ja hi havia saques de reixa i posàvem sis o set saques de blat, ordi... dins la quartera, però abans, quan no hi havia saques es posava un sostre de palla i damunt s'hi col.locava el gra, fent caramull, i era molt curiós perquè sense tapar-lo ni res quan plovia l'aigua passava pels costats i no l'escampava.

-Sabem que s'hi feia un bon hort, hi devia haver molta d'aigua?

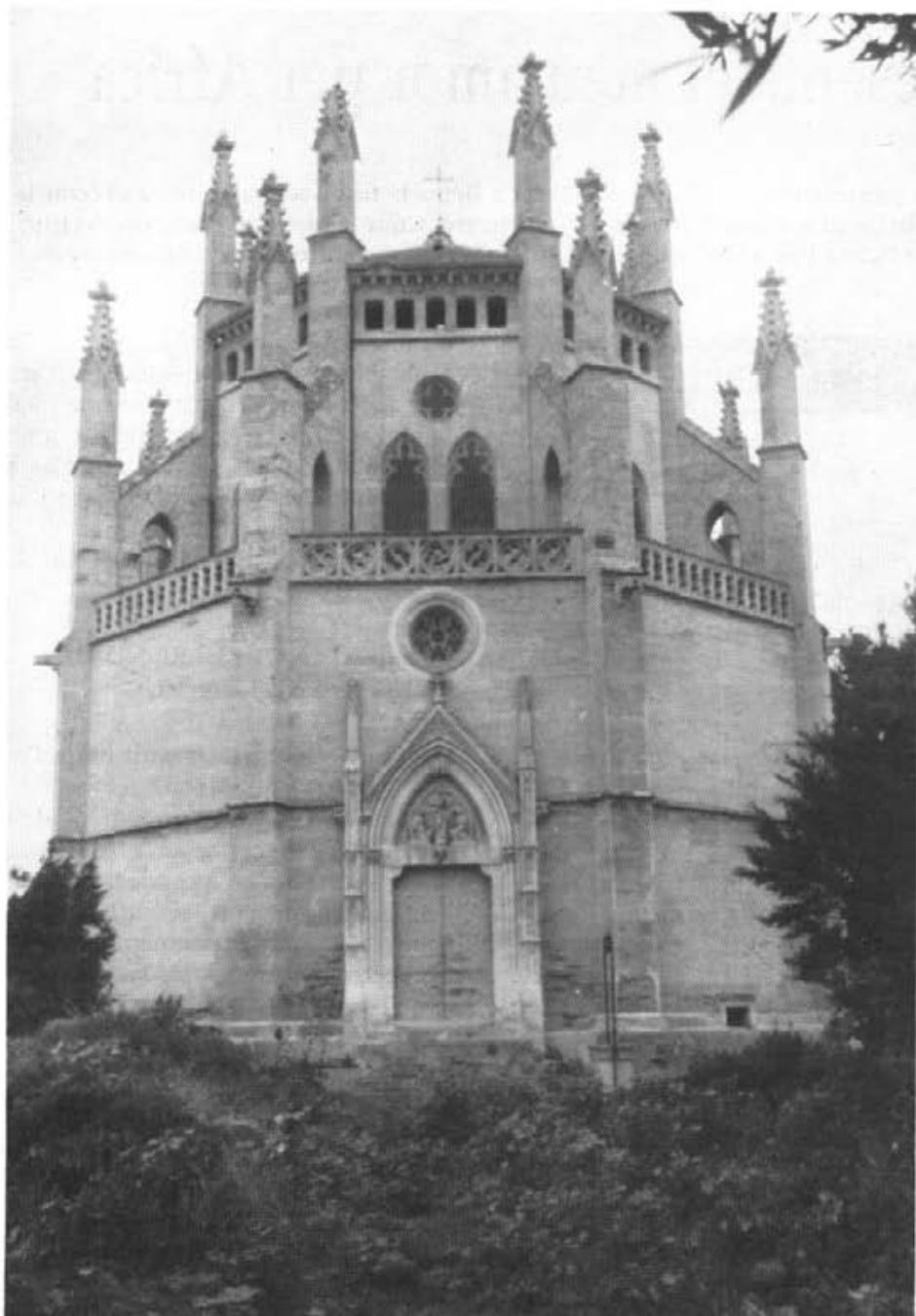
-La senyora sempre deia que la verdura de sa Torre era més gustosa que la de son Rossinyol, on també hi tenien hort. Deien que sa Torre era la possessió que més dipòsits d'aigua tenia, a més hi havia bastantes cisternes i aljubs i quan plovia es podien omplir tots els dipòsits i enfustes que hi havia. Els aljubs eren el de la Bugaderia, el de les Cases, el de la Torre d'en Patacó... i a davant l'església hi havia el de Sant Roc i Sant Sebastià, on els senyors, a l'estiu, sempre anaven a cercar una gerra d'aigua fresca per a dinar. Davant la posada de les eugues feren un aljub per a abeurar el bestiar.

-Què fèieu moltes de festes?

-No massa, no, els dissabtes la gent que quedava solia fer un poc de ball, les al.lotes i les criades ballaven; l'euguer que sabia tocar un poc la guitarra, la feia sonar.

Cada setmana els qui lliuraven

Església de Sa Torre (foto: C. Jullà)

se'n duien un pa a la vila i per a Nadal un pa i una coca bamba.

-Sabeu com va ser que decidiren fer una església?

-Va ser per una promesa que va fer el senyor vell, don Mariano. Tenien quatre filles i va prometre que si el que havia de venir era un nin manaria construir un oratori, i així ho va fer. Presideix l'altar la Mare de Déu del Pilar. A baix de l'església hi feren nínxols i hi enterraren el senyor, quan es va morir, però més tard la senyora el va fer traslladar a Palma.

-Recordau quins eren els sementers millors?

-De sa Torre el millor era es Marçal, que està a veïnat de sa Bassa Crua i a son Granada el del Garbelllet. Hi havia una cançó que cantaven quan segaven, sembraven...

Ja només tenim sa Coma
i un tros en es Camp Rotget
ja no tenim Garbelllet
ja et pots alegrar Coloma.

-Quan deixàreu sa Torre a què us vàreu dedicar?

-Em vaig posar a fer d'exsecallador, vaig estar nou anys amb mestre Amador. També vaig estar vint-i-dos anys en el Mas Déu. També em dedicava a anar a tondre amb el meu pare, teníem dues màquines, que no eren com les d'ara, tenien set pinçons i solíem tondre unes set mil ovelles.

C. Calviño
F. Capellà
D. Duran
F. Jaume
F. Mut

SPORTS
ca'n salom

CORDELLERIA I ESPARDENYERIA

C/ Músic Joan Xamena, 12. Tel. 66 14 84 (Llucmajor)

PERRUQUERIA

FINA

C/ d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

Per fat i fat... Entrevista a Bartomeu Prohens

Aquesta tesi representa el meu amor per Africa

Nom Bartomeu Prohens Perelló, té trenta anys, va néixer a Ciutat i casat a Lluçmajor. Treballa com a professor de filosofia a l'IB Son Rullan de Palma i el pas-

sat 1 de febrer a llegir la tesi doctoral, que va obtenir la màxima qualificació, Cum laude, que porta aquest títol: «Bruixes i culte als esperits entre els wòlof de Senegal».

-Quin és el tema central d'aquesta tesi?

-És un estudi de les creences dels wòlof de Senegal, en especial, d'aquelles referides a bruixeria i culte als esperits «rab». El text es divideix en una sèrie d'apartats: per començar n'hi ha un més bé filosòfic, una reflexió sobre la possibilitat de conèixer el pensament d'altres pobles. La meua opció, és l'antirelativisme. No només és possible contactar amb el tarannà conceptual d'altres cultures. En realitat l'home és un ésser radicalment fermat a aquesta activitat d'intercanvi d'idees.

En el segon apartat —metodològic i hermenèutic— es proposa una lectura de la bruixeria en termes de liminalitat i reacció.

-Què és això de «liminalitat»?

-És un terme antropològic que indica els moments, els objectes i les situacions de persones o coses quan es troben en una situació de pas d'un estadi de la vida a un altre, «Reacció» és un terme nietzscheà que es refereix sobretot a una característica psicològica de l'individu que creu ser atacat per un bruixot o per una bruixa.

-Com has tractat el tema de la bruixeria?

-Hi ha un tractament etnològic tant de la bruixeria com del culte als «rab». Aquesta és la part on s'intenta donar sentit a la creença en bruixeria a partir dels conceptes abans esmentats de «liminalitat» i «reacció». Aquesta part etnogràfica (esposició objectiva de les creences i pràctiques) és molt important. Cal afegir un aclariment per a aquells que no coneixen l'antropologia: l'antropòleg, no vol —ni pot, al menys així ho creu— verificar la realitat de les creences d'un poble. En aquest cas l'objectiu no és demostrar que la

Bartomeu Prohens (Foto: C. Julià)

bruixeria wòlof és real, sinó explicar aquestes creences en el seu context social.

-Per què una tesi sobre bruixeria, i a més, d'una cultura tan distant de la nostra?

-Aquesta tesi representa el meu descobriment (i enamorament) d'Àfrica, així com la transformació del meu interès filosòfic en antropològic. Això a nivell personal, és clar. D'altra banda pens que estic aportant informació objectiva sobre les creences tradicionals dels wòlof. També crec que la interpretació etnològica és novedosa (i per ventura també un poc arriscada, encara que això ho valor positivament).

-Era el teu primer treball sobre els wòlof?

-De moment he publicat dos textos

sobre aquest poble: un va ser la col·laboració a les jornades de «Justícia i Pau» dedicades al racisme i xenofòbia. També he participat amb l'Institut Català d'Antropologia a unes Jornades sobre immigració i la revista «Studia African» va publicar un text titulat «El concepte wòlof de bruixeria».

LA BRUIXA DE LES RONDAIES JA NO ESPANTA NINGÚ

-Quin procés has seguit per a l'elaboració d'aquesta tesi?

-Inicialment vaig aprendre l'idioma wòlof durant dos anys. Al mateix temps procurava recopilar informació mitjançant entrevistes i llargues converses amb els immigrants senegalesos de s'Arenal. L'any 89 i el 90 vaig visitar Thiès (Senegal) durant un mes per tal de conèixer directament algunes pràctiques i per parlar amb alguns especialistes, però gran

Poble de la regió de Thiès

part del meu «treball de camp» l'he fet a Mallorca. Després vengué la lectura de llibres i articles durant un any més i la redacció de la tesi va durar devers un any i mig.

-Qui la va dirigir i quins eren els membres del tribunal que la va avaluar?

-El director va ser Joan Bestard Camps, de la Universitat de Barcelona. A la lectura de la tesi hi participaren Lluís Mallart de la Universitat de Tarragona, que és un destacat antropòleg català conegut internacionalment i Aurora González, de l'Autònoma de Barcelona, presidits per Camilo J. Cela Conde, professor d'antropologia del departament de filosofia de la UIB.

L'ANTROPOLOGIA ÉS UN ANTÍDOT CONTRA LA INCOMPRESIÓ ENTRE POBLES

-Creus que hi ha relacions (i en cas afirmatiu, quines) entre les creences del poble a què fa referència la tesi i les del nostre poble (cultura)?

-Pens que aquesta tesi ens afecta en dos sentits: per una banda, els senegalesos són quasi la totalitat dels immigrants africans que podem veure els divendres al mercat, i també a les fires. Això crec que és important. I d'altra banda, la bruixeria ja no és a Mallorca una creença

viva. Al menys no ho é en el sentit tradicional. No vull dir que no hi hagi creences populars correlatives, però la bruixa de les «rondaies» és avui un personatge folklòric que ja no espanta. Voldria no equivocar-me però em sembla que actualment la gent no té por del mal-bocí.

Mallorca es troba immersa en un món modern, i la televisió, els llibres, l'intercanvi cultural són un corrosiu ràpid per a aquestes concepcions de la realitat.

Un estudi de la bruixeria mallorquina hauria de tenir necessàriament un caire històric. És possible un estudi així però crec que aquell que el faci haurà de tenir uns bons coneixements d'antropologia. És probable que els mateixos instruments teòrics de l'antropologia siguin aplicables a l'història de la bruixeria mallorquina.

-Personalment, què t'ha aportat el coneixement d'aquestes creences?

-La importància de conèixer el pensament d'altres persones que podem retrobar-nos a les concepcions que són tan enfora del nostre món ideològic. És com si ens veièssim reflectits en un mirall i descobríssim que ser humans és un fet multiforme, un camp quasi infinit de possibilitats enriquidores. L'antropologia és un antídote contra la incomprensió dels pobles.

Touba

Catalina Font

JA SOM DOS

AL SEU SERVEI

“SA NOS TRA”

CAIXA DE BALEARS

Ullada nostàlgica al recordat Maig del 68

Franco decretava l'estat d'excepció mentre els estudiants desafiaven els grisos assistint als concerts de Raimon

«Sigueu realistes. Demanau l'impossible», fou una de les consignes del maig del 68 francès, del qual s'acaben de complir 25 anys. Aquell moviment que va sorgir com a rebuig a la intervenció dels Estats Units a Vietnam, va acabar degenerant en una protesta, principalment estudiantil, contra l'ordre establert a França i que va tenir el reflex a Estats Units, Japó, Itàlia, Alemanya, etc...

El mític 1968 va veure com els tancs del pacte de Varsòvia eliminaven una il·lusionant primavera a Praga. Als Estats Units eren assassinats, en un interval de tres mesos, el líder dels drets civils dels negres. Martin Luther, King i el senador Robert Kennedy, germà del president John F, el qual també havia estat eliminat en un atemptat anterior.

I a Espanya? El Madrid guanyava la Lliga, Massiel guanyava el festival d'Eurovisió, el país guanyava un altre hereu amb el naixement de l'infant Felip i els estudiants intentaven guanyar la causa de la llibertat. Els grisos tenien feina i generalment guanyaven. Usaven la raó de la força, i no la força de la raó.

El 68 espanyol va ser diferent al francès. La rebel·lió que es vivia a les aules universitàries i en alguns centres de treball tenia com a objectiu pressionar el règim, una dictadura que aleshores gairebé tenia trenta anys. Marcelino Camacho començava a conèixer la presó, va complir els cinquanta entre les reixes. A les seves memòries «Confieso que he lluchado», l'etern socialista conta que a Espanya, la repercussió del maig francès va arribar després, però entre els detinguts que ingressaven a la presó hi va haver alguns estudiants espanyols que havien estat a París en el moment dels majors moviments.

La principal força d'oposició al sistema dictatorial estava més en els estudiants que no en els treballadors. Camacho recorda que a Carabanchel

Els grisos usaven al carrer la raó de la força, no la força de la raó. (Foto: Torrelló, DM)

de cada vegada hi arribaven més universitaris. La majoria no s'hi estaven gaire, perquè generalment complien l'arrest substitutori a les multes que els havien imposat per haver participat en vagues i manifestacions.

Les grans vagues d'estudiants havien començat el 1965, primer a Madrid i Barcelona i posteriorment a la resta d'universitats del país. Els professors Aranguren, Garcia Calvo, Montero Díaz i Aguilar Navarro eren superats o suspesos de les càtedres que ocupaven perquè havien donat suport a les reivindicacions de l'alumnat, perquè havien demanat l'anul·lació del sindicat falangista SEU i la creació de sindicats democràtics.

L'estiu del 68 començava amb la presentació del Seat 1500, però el vertader símbol de modernitat era el Sis-cents, que costava cent tres mil pessetes. La població espanyola era de 33'2 milions i les autoritats franquistes presentaven el II Plan de Desarrollo que fixava una taxa de creixement del 5'5 del producte nacional brut.

ETA també va escollir el 68 per donar-se a conèixer, encara que des de feia alguns anys ho ja sabia que existia. Despertava nombroses sim-

paties a Euskadi on era contemplada com el moviment independentista que havia de fer front a la repressió de la dictadura.

No obstant això, el 7 de juny ETA iniciava una nova dinàmica en matar a Villabona, el guàrdia civil José Pardines, el qual, en un control de carretera, havia demanat la documentació als ocupants d'un vehicle. El govern de Franco va reestablir un decret llei sobre la repressió dels bandits i del terrorisme, la qual va incrementar les penes, davant els homenatges que es varen organitzar en memòria d'un etarra mort, però només va aconseguir que ETA prosseguís la lluita. El 2 d'agost qui va morir en atemptat en la pròpia casa d'Irun, va ser Melitón Manzanos, comissari de la brigada Política-social. Conseqüència: nou estat d'excepció a Guipúscoa, que va ser prorrogat, tres mesos més. En 25 anys, ETA ha assassinat 738 persones.

ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ AMB MORDASSA

Durant els anys 60, la premsa i els mitjans de comunicació eren emmordassats, amb una censura prèvia que

coartava qualsevol intent d'atreuiment i pel maig del 68 era vigent la llei Fraga que només obria una mica la mà. Eren uns anys en què publicacions com Lluçmajor de pinte en ample no haguessin pogut sortir al carrer i molt menys escrites en llengua catalana. Els periodics havien de fer les mil i unes per fer-se entendre i encara que de vegades aconseguïen superar els límits premsos de manera subliminal, en altres ocasions no tenien tanta sort. Això li va passar a un dels grans rotatius d'aquells anys, el Madrid Diario de la Noche, derribat pel règim franquista perquè aquest no va suportar l'aire fresc que portava cada dia.

El 30 de maig de 1968, mentre a França demanaven la dimissió del president de la República, Rafael Calvo Serer publicava un article a la plana 3 del Madrid sota aquest títol: «Retirarse a tiempo. No al general De Gaulle». «Si a Francia se le presenta el problema de la sucesión de De Gaulle y del régimen de la V República, también con especiales ca-

racterísticas está planteado en España. Mientras el general francés ha realizado la política exterior izquierdista, pero conservadora en el interior, la política exterior española ha sido de otro signo y en el interior está por hacer la reforma de las estructuras económicas y sociales», escribia Calvo Serer.

I el president del diari Madrid afegia: «los españoles no hemos resuelto la plena participación democrática, cuando, según las leyes, se dan por terminados los periodos totalitario y autoritario del régimen». L'article no va agradar als cap-pares del règim i la solució va ser imposar una multa al diari, de 50.000 pessetes i una suspensió de dos mesos, prorrogada dos mesos més. Aquest diari va rebre, des de la promulgació de la llei Fraga, fins que va desaparèixer, deu multes per un valor total de 918.000 pts.

El periodista Antonio Alférez, en el llibre «El cuarto poder en España», recorda que en diari Madrid tot tenia una doble intenció. El recordat

Cuco Cerecedo, responsable de la parcel·la d'informació esportiva, era partidari d'aquest tipus de titulars: «Franco, como siempre, estuvo autoritario» (es referia a l'àrbitre que tenia aquest nom) o «El gallego y su cuadrilla», i escrivia sobre els gallecs Amancio o Suárez i els companys d'equips. El 25 de novembre de 1971 el Madrid fou tancat de manera definitiva, i l'edifici va ser volat el 25 d'abril del 73.

Però a l'Espanya del 68 també hi havia lloc per a l'alegria, l'oci, l'esperança i el progrés. L'agricultor Gabino Moral va guanyar 30 milions fent una travessa. La televisió començava a entrar a les llars espanyoles i deixava de ser un objecte de luxe. Naixa l'UHF (la 2 actual) i triomfen programes com El Séneca, La casa de los Martínez, Ironside o Misión imposible. Els concursos ja gaudien de la popularitat de l'audiència i l'Un, Dos, Tres encara havia d'esperar quatre anys per néixer.

Francesc Verdera

VOTA FUTUR VOTA PSOE

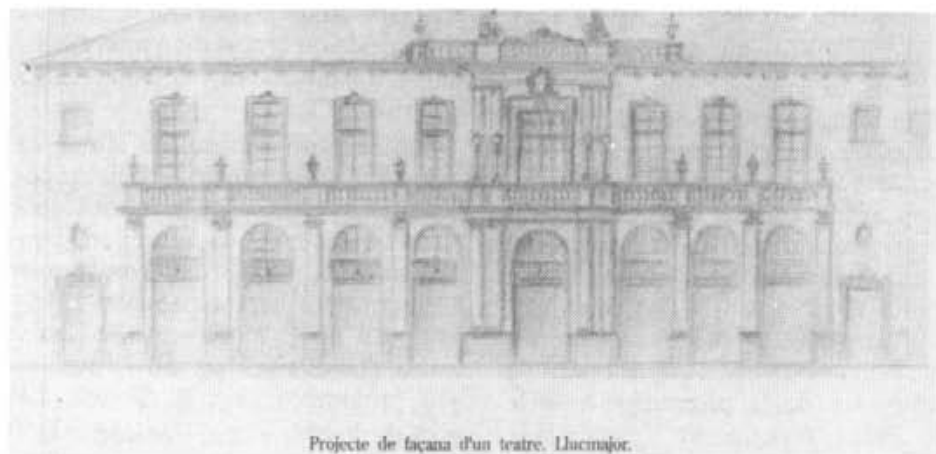

Pel progrés de la majoria

Publicitat

Quaderns de Fum Major

DESCAMPANYITZAR LA POLÍTICA, jugar amb la vida dels nins i altres architectures de la història

Projecte de façana d'un teatre. Lluçmajor.

Esperant aquest dia, quan, els primers d'Europa, proclamàrem la llei de la igualtat per tots els homes i la de la independència per tots els pobles, la llei del més fort a la guerra, o del més astut al joc de la diplomàcia governa el món; el dret de gents no és més que una paraula, i el final de totes les poblacions isolades i restringides... és el d'esser devorades pel vencedor. Si hagués d'esser sempre així, no desitjaria per a Mallorca ni Espanya, ni Anglaterra, ni tan sols França per tutora, i m'interessaria tan poc per la sortida fortuïta de la seva existència com per la civilització estranya que portam a Àfrica. (George Sand. *Un Hivern a Mallorca*. Trad. Jaume Vidal Alcover. Ed. Moll)

A Aquisgrà donen el Premi «europeista» Carlemany a Felipe González. Pronuncia un bell discurs contra nacionalistes fonamentalistes, contra xenofòbies i intoleràncies. Com diu el coverbo, pareix de Sineu, veu el gep dels altres i ignora el seu. Perquè al míting del PSOE a Ciutat que va presidir va deixar passar una bona oportunitat de fer un discurs semblant, de fer pedagogia de les seves belles teories.

La cosa va anar més o manco així -més o manco com tantes i tantes vegades (i no exager, al mateix Presidente del Congreso li tornaria a passar a Inca amb pocs dies de diferència): arribat el seu torn, Félix Pons

pren la paraula al míting, normalment, en la llengua dels mallorquins. Immediatament un sector del públic comença a bramar i xiular: *en espanyol!*. I que fa el cappare del PSOE a les Illes? Fa pedagogia de la tolerància? No, acota el cap, dona la raó als violents, i muda de llengua: qualsevol cosa per un puta vot, per una engruna de poder. I encara hi haurà mallorquins que el votaran.

Ja he analitzat una feta semblant que li va passar a un pepero, el batle de Lluçmajor. No em repetiré. Però vull recordar-ho: els que xiulen, bramulen, interrompen un parlament, exerceixen d'intolerància antidemocràtica, s'acosten perillosament al terrorisme, neguen a una persona la possibilitat d'exercir un dret elemental, es declaren antimallorquins bel-ligerants i culturicides: genocides en potència.

I el qui accepta? membre il·lustre d'un partit que ha clamat mil vegades «no cederem al chantatge terrorista», perquè hi cedeix, ara? No és una manera de donar-los raó, d'encorajar-los a repetir, a seguir insistint «hablame en cristiano, coño!»?

Record que, quan el periodista i editor Basilio Baltasar, no fa molt, a un debat a la UIB va contestar, quan li demanaren, que parlava en espanyol «exercint la llibertat» molts n'hi va haver que ho aplaudiren i publicita-

ren. En feren quasi un paradigma moral. On queda la llibertat paralela d'En Pons, negada a crits, i renegada per ell mateix? Que vol dir el silenci dels que llavors tan s'ompliren la boca amb grans paraules?. Hi ha a Mallorca llibertats de primera i de segona?. I amb aquest so l'enterram.

No em sorprèn aquesta actitud, d'altra banda, a un membre dirigent d'un partit que ha anat escorant cap a l'Imperio cada vegada més extremadament. quan el Psoe diu espanyol, vol dir espanyol. Quan diu cultura espanyola vol dir que defensa la cultura espanyola, i la llengua espanyola, i la ñ als ordinadors, i Ràdio 4 tancada, i les Ràdios i TVs privades totes en espanyol, i la burocràcia tota en espanyol i *perdón cómo dice*, i l'escola, més d'un seixanta per cent en foraster, i *perdón cómo dice* i als altres (nosaltres, per ells, son els altres, per molt que ens imposin el dret obligatori d'esser espanyols, és a dir, distints de nosaltres) que ens bombin.

No em puc estar de dir-ho: I així i tot, l'embullafilis Rabasco, jutge i part a les reprovacions municipals, i tan caralta com si res fos estat, diu a S'Unió de S'Arena: *Lo que pasa, es que para estos señores socialistas, toda aquella persona que no comulga con sus ideas, o son delincuentes o son «forasteros» que tenían que haberse ido hace tiempo de la isla en un barco de rejilla. Y lo peor es que no se dan cuenta que muchos de los votos que hicieron posible el que ellos gobernasen, salieron de esas personas que hoy son criticadas y humilladas*. Ho diu sense manies, quan li demanen per la reacció dels socialistes davant la condemna per desacatament calumniós, qualificant-lo delinqüent. No treu cap enlloc la resposta, però és ben esclaridora dels mètodes rabasquistes. Cercar els vots del conflicte social, aprofitar-se de la difícil condició de l'emigrat, a

força de mentir, d'inventar problemes. Clar que l'entrevista no es priva de res, és, de fet, una mena de publi-reportatge. El firmant —és a dir: JA B— no està empegueït de fer preguntes com *¿Es cierto que Juan Monserrat profirió duras palabras contra usted?* Així les hi posaven a Fernando VII, diu la tradició.

Tampoc no ens hauria de sorprendre d'un mitjà que publica habituals atacs a la normalització lingüística, que s'acaba d'apuntar a una organització de revistes que volen que la subvenció que —d'acord amb la llei— el poder autonòmic ha de donar als mitjans que usen el català sigui també pels qui usen el castellà (no fer-ho així diuen que és «discriminació»). I llavors romanen tan frescos, com si res fos estat.

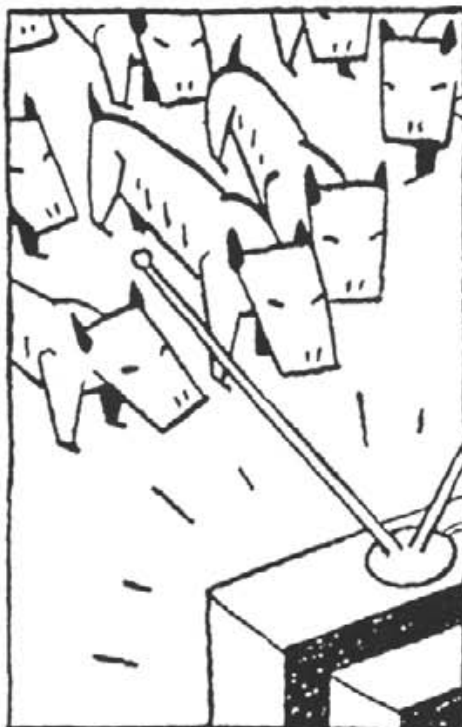
Per allò de l'equitat preelectoral hauria de parlar del PP. Els de l'Honorable Canyelles, els que han concedit el virregnat arenaler a Rabasco, per sòlids motius de gavet i competència pro-bipartidista. M'arriba a fer peresa. Fa molt que els patim per aquí, i em faig creus de veure com anuncien a la campanya tot el contrari del que han fet aquí on tenen el poder. «*I en podríem continuar enumerant, de trets essencials, però, és tan escatològic haver de descriure els detalls de com es traïx la terra o de com són les engrunes del pastís que uns pocs es reparteixen a la desesperada, amb la voracitat dels rics de fresc o dels polls entrats en costura, que esper que me n'excusareu la feina per no avorrir*» (Antoni Serra. *L'anàrquica escriptura de la Terra Inexistent*. Editorial Moll).

I de la pressumpta UM? Cap a on es giraran passat demà? Ja m'agradaria poder discutir de programes i alternatives amb un partit nacionalista de dretes. Però, de moment, dretes sí, però nacionalista, o partit, o mica de credibilitat i coherència, ni amb En Jeroni ressucitat, francament.

Basta veure això que anomenen campanya electoral. Moltes fotos guapes, molts de debats exhibició d'esgrima verbal, moltes acusacions mútues, molt de quasi bipartidisme exiliant els grups petits i les realitats

que no els quadren al silenci. Molt d'amagar la merda fonamental de cada megapartit davant l'estora de retreure els draps bruts de la competència (i de merda a merda va zero!). Però debat d'idees, projectes polítics de futur, deuen pensar que això és massa per unes consciències malavessades a cops de facilitat acrítica, d'aplaudiments en encendre's el llum, de sobredosi de telesinco i quiensa-

GENOCIDE IN BOSNIA

WE ARE THE DEAD

bedonde. I així i tot, per això, vull reivindicar la política, és a dir, la matèria i activitat que s'ocupa de la ciutat, la polis, la civitas, el comú. Per una politització de la política: Per la civilització de la política!

Per això et deman, lector, que hi pensis bé, a l'hora de votar, i que votis; des de la teva realitat mallorquina del món: no des de la foto de felipes i asnars que et volen fer creure. Des dels noranta-mil milions de pessetes que Espanya ens expolia cada any, i en diuen solidaritat, però per força. I que votis per Mallorca, per l'aprofundiment en la democràcia de fet, per la solidaritat en llibertat. Per una mica de vergonya i amb una mica de dignitat. Amèn.

Parlant de vergonya, ara vé quan faig pública una puntualització. I, si s'hi escau, una explicació. El mes passat envestia a la majoria municipal, i especialment a Don Mateu a partir d'una informació que m'havien donat fonts ben fiables: l'exposició itinerant d'homenatge a Miró estava compromesa pel mes d'Octubre a altres poble. Entre la redacció i la publicació, i quan la cosa no tenia remei, la mateixa persona m'escamet: «*I allò del teu poble encara ho hem arranjat, tendreu Miró devers les Fires*». Vagi per puntualitzat. I encara afegia: «*No, i és l'únic ajuntament de dretes que ha vingut a demanar l'exposició abans de que li oferíssim*». Vaja, doncs, la meua felicitació als responsables. I no em sap ni mica de greu. Voldria poder-ne gastar un grapat cada mes.

Ja ens convendria.

D'altra banda, els amics d'OCB em diuen que, també damunt les Fires, tendran disponible l'expo d'Homenatge a Llopart.

Ara només falta veure on les agomolarem. Com que al que hauria d'esser Casa de Cultura els poders de l'Estat Espanyol encara ens hi tenen la Guàrdia Civil.

També va esser, teòricament, per manca d'un local adequat que els joves roquers de la vila es varen haver de pegar un cop al front del concert que havien organitzat, em sembla que a benefici d'un projecte de publicació. Era, per tant, una iniciativa doblement cultural. Foren tan prudents de demanar autorització i la prescindible autoritat ciutadana els ho va negar: tirar-se en paracaigudes, que cada any se'n maten un parell, ja està ben vist, però tocar roc & roll, mare santíssima!

Per no retreure els problemes —també de local, entre d'altres— de l'Escola d'Adults. Com si no tengués prou mèrit i hagués de superar obstacles afegits, treballar per augmentar el nivell cultural després d'un jornal de feina, o intentant superar l'atur, o perfeccionar-se i millorar. Jo no sé de qui són legalment les res-

ponsabilitats, ni si els milions que hi posa l'Ajuntament són molts o pocs —en tot cas, sembla que no suficient. Però ja coneixem l'afecció del PP a retallar per la part de la cultura. I que més enllà de les lleis hi ha la voluntat política i la responsabilitat política i social, i ja hi podeu fer potadetes. I el vici de jugar a ping-pong amb la responsabilitat entre l'Ajuntament i el Ministeri anomenat d'Educació i Ciència. Però, en tot cas, la resposta periodística del batle i el regidor de cultura m'ha semblat, si més no, fora de to. Una grosseria xulessca que s'havia d'haver evitat. En el millor dels casos.

També es perden en el ping-pong Ajuntament-Mec moltes i molt urgents qüestions relatives a les innumbrables deficiències d'espai i infraestructura del Col·legi Públic Jaume III. Així i tot, en el cas del menjador, he de reconèixer que el PP va fer passes i el delegat del PSOE no ha passat de donar el vent per escampat, que sembla ser la seva política habitual amb el centre llucmajorer.

Hi ha però un problema especialment intolerable i d'extremada urgència i gravetat: durant els hiverns es combat el fred a les aules amb estufes de gas butà. Això, per començar és il·legal absolutament. I ho és per la seva perillositat i els riscos que comporta: cremades, asfíxia o una explosió que se'n podria dur cinquanta nins per davant. De fet, hi ha constància de nombrosos incidents que han estat menors —roba tudada, cremades petites— per un pèl.

Fa anys i panys que el col·lectiu del centre reitera demandes i protestes sense resultat. Segons les darreres informacions, seria responsabilitat del Ministeri. Si hi hagués una desgràcia —escarrufa pensar-ho— tot serien corregudes i culpes repartides. Però Déu ens guard d'un ja està fet.

Si els polítics ens passen amb avaries, els pares haurem de tancar les escoles, per la seguretat dels nostres fills, per la vida dels nostres fills. I abans que el pròxim hivern ens obligui a triar entre fred o el risc de la il·legalitat consentida i fomentada pels qui viuen de la llei. I dels

nostres doblers.

Què en pensaria de tot això, i dels parallamps radiactius, l'arquitecte Guillem Forteza que projectà l'edifici; el seu col·laborador Miquel Fullana i Llompart en dóna precís testimoni: «*Em sembla que era l'any 1935 quan l'Ajuntament de la Vila de Llucmajor, el Batle de la qual era el Sr. Bartomeu Sastre i Garau, afiliat al partit polític Esquerra Republicana Balear, va convocar un concurs de projectes per construir un grup escolar de 24 seccions. L'arquitecte Forteza hi volgué prendre part, però com que els matins estava ocupat per l'Ajuntament de Palma i jo enfeinat en la bona marxa del seu despatx-oficina particular, vàrem convenir dedicar-hi, al concurs, les tardes i les vetllades, després de sopar. El resultat va ésser guanyar el concurs.*»

L'arquitecte Forteza va ésser, de fet, el dissenyador, que dirien ara, de la major part de les nombroses escoles que es construïren a Mallorca les dècades dels anys 20 i 30. Va ésser també l'autor de nombrosos volums tractant qüestions del seu ofici, a més de defensor de la unitat de la llengua catalana i teòric del mallorquinisme polític al llibre «*Pel ressorgiment polític de Mallorca*». A la seva mort, esdevinguda l'any 1943, Maria-Antònia Salvà el proclamava «*alt en la idea i franc en l'amistat*» i afegia que havia «*honorat la Pàtria mallorquina*». Ara fa cinquanta anys.

Precisament amb motiu de tal efemèride, la Conselleria de Cultura ha editat un complet volum, titulat **Guillem Forteza, arquitecte escolar** on, d'entre moltes, n'espigol aquestes informacions. L'edició ha anat a cura de Miquel Seguí i el bon amic i pedagog llucmajorer **Jaume Oliver**. Ell en fa notar, torn ara al capdefil de fa una estona, que Forteza era afí al moviment Escola Nova, que practicava teories higienistes, és a dir, conscients de la necessitat d'un mínim de condicions higièniques, d'espai, llum, ventilació i utilitat als centres escolars.

També em fa notar com, entre les moltes construccions o intervencions urbanes, com la plaça de les Colum-

nes de Ciutat, que són obra de Forteza, hi ha també alguns edificis de Llucmajor. Com és ara la casa de façana neoclàssica que ocupà fins no fa gaires anys el consultori de la Seguretat Social, o, a Plaça, un teatre del qual només en queden vestigis —em sembla que era el popularment conegut com el Cinema (o més exactament, «es sine-mà»), amb accentuació aguda); si no hi ha res de nou en podeu veure un dibuix extret del mateix llibre, on també se'ns informa sobre l'edifici que actualment ocupa el bar Tabú: «*Any 1928-29. edifici de planta baixa, dos pisos i porxo a la plaça de Llucmajor, d'aquest edifici, per encàrrec del Sr. Forteza, vaig dibuixar la façana a l'escala 1:50, detall per entregar al propietari. El constructor de les obres fou mestre Antoni Mut, àlies «Bolen» natural de Llucmajor*». El testimoni torna a ésser de Miquel Fullana, que ara és un veterà defensor de la nostra cultura i el nostre país a qui he vist no fa gaire una fotografia de tons sèpia que publicava la «*Gran Enciclopèdia de Mallorca*» del Grup Serra, a l'entrada Mallorca-la literatura. És un grup, retratat davant la façana endomassada de l'Ajuntament de Llucmajor. El peu de la fotografia la data al decenni de 1960, i n'identifica la majoria dels retratats: **Miquel Pons, Guillem Aulet, Antoni Sabater, Miquel Dolç, Josep M. Llompart, Bernat Vidal, el mateix Fullana, Francesc de B. Moll, Miquel Roig i Bartomeu Font Obrador**. Hi identifico també el Sr. **Andreu Martín** i, tal vegada, un rostre a darrera fila, amb ulleres de sol, sia el del Sr. **Sebastià Cardell**. Tal volta ell —si realment ho és— o el cronista oficial ens podrien donar més detalls de la circumstància de tal fotografia, que em fa arribar, com totes aquestes informacions, «*la fonda remor de la història ens bat ara lúgubrement el rostre*» però també un cert perfum de poesia, que «*és l'única flor que ens resta per a salvar-nos de la pròpia destrucció*» (ambdues cites de **Joan Peruchó**. Els Jardins de la Malenconia. Ed. 62).

Miquel Cadell

ARA ÉS POSSIBLE, DE TU DEPÈN

Fins ara les Balears han comptat a Madrid amb una nodrida representació de diputats i senadors que, si per alguna cosa, s'han destacat ha estat per la seva nul·la activitat en la defensa dels interessos específics dels mallorquins, menorquins i pitiusos.

Però ara és possible, tu ho pots canviar. El pròxim dia 6 de juny tens l'oportunitat de confiar en una força, com el **PSM-ENE (Nacionalistes de les Illes Balears)**, que no claudicàrà en la defensa continuada dels ciutadans il·lencs. Amb el teu vot pots aconseguir que per primera vegada ens puguem sentir representats a les Corts amb veu pròpia. Aconseguir-ho depèn de tu.

Els PSM de Mallorca i Menorca, i l'ENE d'Eivissa han demostrat al llarg de la seva història una trajectòria de coherència, fidelitat al país, honradesa i esperit de treball constant a les institucions locals i autonòmiques que són la nostra millor garantia d'efectivitat, ara també a Madrid.

Si estàs desenganyat de la política que fins ara s'ha fet, de la corrupció, de les promeses incompletes, que s'ignoran els interessos de les Balears... pren una decisió valenta i vota per qui **et defensarà a Madrid, VOTA PSM-ENE.**

Juan Arbano, Pere Sampol, Sebastià Serra
Moïseu Picornell, Maria A. Vadel·l

ELS CANDIDATS

1. Sebastià Serra Busquets
2. Bartomeu Pons Huguet
3. Ernest Prats Garcia
4. Maria A. Vadel·l Ferrer
5. Cristòfol Mus Reynés
6. Leopold Llombari Bordero
7. Mateu Picornell Cladera

Senat Mallorca:

Juan Arbano Mas   Pere Sampol Mós
Cecili Buele Ramis   Catalina Oliver Riera

Senat Menorca:

Maria Juan Benejam
Manel Martí Llefrin

Senat Eivissa:

Antoni Martí Martí
Andreu Francac Coll Bufí

PER DEFENSAR-TE A MADRID

PSM
Nacionalistes de les Illes Balears

Poquer al CN S'Estanyol!

Des que el president Antoni Ginard té aquest càrrec, la sala del local social que anteriorment s'utilitzava per les tertúlies dels socis i també per veure la televisió s'ha convertit per obra i gràcia del nomenat president en sala de jocs d'envit i d'atzar.

I el motiu d'aquest canvi va ser que tant el president com alguns directius eren i són molt amants del Póquer!, i sembla que per practicar aquest joc, cal una completa concentració que, naturalment no era possible quan jugaven en el bar del local social.

Però és educatiu poder observar, els horabaixes dels dissabtes i diumenges, i la resta de dies de festa, com el Sr. Ginard presideix la taula de joc.

I diem que és educatiu per als socis juvenils del Club, els quals poden comprovar com el seu president guanya envits i recull els doblers que estan en joc.

Naturalment, aquest tipus d'ensenyament no convé.

És per això que si el president no pot deixar el póquer, o hauria d'organitzar les partidetes a casa seva o al bar del local després d'haver dimitit del seu càrrec.

Deixau, idò, Sr. Ginard la presidència i així no donareu mal exemple als vostres socis juvenils perquè la resta de socis ja tenim llocs per passar el horabaixes i aquests llocs, no són, per cert, el local social.

Tot agraint la publicació d'aquesta carta, per al bé de tots els socis, us saluda.

A.E.D.

Salvem el CN Estanyol

Amb gran satisfacció hem elegit al diari Última Hora del passat 27 d'abril, la notícia publicada pel CN Estanyol que la junta directiva paralitzava la construcció del nou port esportiu o mal anomenada ampliació de l'actual.

I queda paralitzat aquest projecte ambiciós, entre d'altres raons, per la forta oposició que hem fet, manifestant reiteradament que aquesta construcció és un greu atemptat al medi ambient, tal com es diu en la publicació esmentada.

Felicitem els senyors directius perquè han reconegut l'equivocació que varen tenir quan aprovaren aquesta construcció. Però, encara ens alegraríem molt més si tornassin al club els QUINZE MILIONS I ESCAIG DE PESSETES que, segons alguns comentaris, va costar el projecte.

Srs. directius: ja sabem que estau molt aferrats als càrrecs, però en benefici de tots els socis, entenem que heu de dimitir perquè no estam segurs que torneu a tenir una altra «idea brillant» i un altre cop els milions surtin de la caixa del Club.

De veritat, la vostra gestió ha estat lamentable i desastrosa. Esperam que ens complague.

M.R.C.

Ni tant sols el títol de senyor et mereix el meu respecte

Bon regal feres per Nadal
als teus amics; a la seva inconsciència
afegires la teva pròpia estimació;
canviaries el seny per la follia financera;
t'enlairares per la tela de l'avarícia.
Pel que has sembrat collirem l'anyada.
Tu que tant critiques els contraris
com a polític has oblidat l'honestetat,
-no ho fas millor que el govern d'Espanya-.
Com a capitalista sols dónes pa als teus;
t'has oblidat de la cultura del teu poble
i de la llengua, recolzant el castellà
malgrat alguna frase xenòfoba.

A propòsit:
el del «barco de rejilla», anava per tots els forasters
si me dius que sí, et diré que és mentida.
Dins el teu gabinet n'hi ha alguns
d'afavorits que tu triares.
A administracions que tu governes
es troben sovint, éssers sobirans
que encara diuen que els parlis
en la llengua de l'imperi.
Ets culpable tu i els teus sequaços,
involucionistes i anticulturals,
de la malaltia de la nostra identitat
assetjada en gran part per la inoperància
de miloques afamades de poder.
Les males llengües diuen que a casa teva
encara parlen acastellanats l'estranger.
Estàs empegueït de l'arrel del teu estirp?
o jugues el joc de les dues cares?
o, com les abelles, vas de flor en flor
per omplir millor les teves arques?
És tan grossa l'anyada de zitzània
que ni tant sols t'has acotat a collir-ne un bri.
Hi ha consciències que estan fetes per la luxúria
i no saben ajustar-se al desenvolupament humà.
El teu cap ha posat la corona de llorer
al teu exemplar mode de govern.
Déu ens aculli confessats
si arriba a seure's al trono dels elegits.

S. Bonet

Si pensa que el desenvolupament econòmic ha d'aconseguir-se sense malgastar energia, sense destruir les nostres platges i el nostre territori i preservant el medi ambient

Si pensa que no hi ha verdader progrés si no hi ha una adequada atenció a les persones majors i a la infància, sense unes pensions dignes, sense una bona sanitat, un bon sistema d'ensenyament i, en definitiva, uns bons serveis públics,

Si pensa que el PSOE no ha sabut utilitzar adequadament el capital d'illusió que se'l va atorgar l'any 1982,

Si vostè també desitja que l'activitat política estigui presidida per l'honradesa i l'austeritat, sense amiguismes, sense malgastaments i sense corrupció,

Si pensa que no hi ha dret a què, a les Balears i al conjunt de l'Estat, un de cada cinc treballadors estigui en atur,

Si pensa que les Illes Balears mereixen un Estatut d'Autonomia de primera categoria i que el conjunt de l'Estat ha de construir-se sobre els principis de la llibertat i la solidaritat,

*NO A F...? Si
A Espanya Unida?*

Julio Anguita

Eberhard Grosske

iu
esquerra unida
de les Illes Balears

iu
esquerra unida
de les Illes Balears

ESQUERRA UNIDA, L'ALTERNATIVA NECESSÀRIA

PUBLICITAT

Ja s'acaba la campanya electoral que ha enllaçat amb una llarga precampanya que es va iniciar tot després de produir-se'n la convocatòria. Ha estat un mes llarg de promeses i desqualificacions i de pocs programes. En els mil i un mítings que s'han produït, especialment els socialistes i el PP s'han tret les bragues per davant i per darrera com si després del sis de juny hagués d'arribar la fi del món.

Míttings, discursos i tota la majoria de la informació generada al seu voltant, ens posen, tant si volem com si no volem, davant la disjuntiva del bipartidisme. PSOE i PP lluiten pel pastís sense que semblin estar disposats a deixar les miquetes per a les minories. Esperem que algú hi pugui posar remei. Aquests dos partits són eminentment centralistes i les autonomies i els seus problemes sempre estaran en segon terme, lògicament després de Madrid i passant per Madrid.

És a dir, que les coses nostres, «lo nostro», malgrat l'inventor d'aquest terme sigui el president Cañellas quedarà, si el temps i un bon arruixat no hi posen remei, sense cap representant genuí a la villa i Corte. Per cert, asseguren que a Cañellas ja li sap greu d'utilitzar tant la paraula preferida. Li han sortit imitadors que també lluiten per «lo seu», com és el cas de Llubí amb l'aibua de sa Marineta. No hi hagué acord sobre «lo nostro» i l'amo en Biel se'n va haver d'anar amb la cua entre

les cames.

Fins ara, tot era pau i tranquil·litat a la Casa de la vila, però les urbanitzacions han iniciat la rebel·lió dels rebuts impagats. Cala Blava i la seva gent no es cansen de repetir que el batle no recorda allò que els va prometre i ara no volen pagar. Diuen que ja en tenen prou amb les contribucions especials i que tot l'enrenou de les síquies van a càrrec de les arques municipals, via subvenció del Consell Insular de Mallorca. No sabem com acabarà. De moment diuen, que de pagar, res de res.

El mussolet diu que no només són els de Cala Blava els descontents. D'altres complexos urbanístics com poden ser son Verí Vell es mostren disconformes amb la gestió del totpoderós responsable d'urbanisme. Diuen que estan fins al capdamunt d'obres i de pols, de voravies i carrers en mal estat. Uns asseguren que han fet el paper de beneïts perquè varen fer massa via per pagar les contribucions especials. La majoria, però, no ha passat per la finestreta de pagaments i esperen a veure què passarà.

Ja ve l'estiu i «A l'estiu tota cuca viu». Malgrat el refrany, és a l'estiu quan segons la dita popular, la mar se'n menja qualcun. I al club Nàutic de s'Arenal prop s'hi feren.

Després de dos anys de gestació hi va haver la parida i el «Nou Martel», bot mallorquí comprat i restaurat a compte del club, es va fer a la mar per provar-lo.

La tripulació, segons ens han contat era el Sr. Pepin Matheu, sense dubte un dels més entesos i millors navegants de la vela llatina —els velers del Portitxol, que són els millors de les Balears ho saben de debò—, el que la va restaurar i «Lo President» del club, Sr. Joan Miquel. No era un dia de molt de vent, ni massa mar, tot semblava que seria una passejada triomfal, però segons contaren al mussolet, una retxa de vent va fer que els que anaven de paquet s'haguessin de posar a la banda per contrarrestar-la. El que no feren a temps fou tornar a posar-se al lloc adequat a temps i se'l posaren per capell. I és que per anar a la vela fins i tot el llast mòbil n'ha de saber. Lo president arribà a terra amb els calçons blancs ben ban-yats.

Boutique

c/ Impremta, n.º 1 (Pas d'en Quint)
Tel: (9 71) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

COLORINS

MODA
INFANTIL

C/. D'es Vall, 107 66 27 26
LLUCMAJOR - MALLORCA

En Felip II, quan el desastre de l'Armada invencible va dir «Jo no havia enviat els meus vaixells a lluitar contra els elements». I el mussollet diu que certs mariners per molt de patró que hi hagi son més perillosos que una gran tempesta.

I ara que és temps d'eleccions i els pesoeros per atreure's l'electorat de centre-dreta, diuen que no hi haurà més que augment salarials moderats pels obrers, mentre els peperos pels mateixos motius que no modificaran la llei d'avortament. Que en deuen dir els obrers, i els de l'O.P.U.S.? Tothom promet als dubtosos creient-se segurs dels que tradicionalment els han votat. ¿Què faran els treballadors davant un acomiadament lliure que ve a galop?

Aznar? González? Anguita? o un partit nacionalista per veure sino se'n va tot cap a Andalusia, i aquí també amb unes poques «faenadas» tenir el dret al subsidi d'atur, al camp, a l'hosteleria o a la fàbrica.

Sabeu que els nostres foravilers, amb els mateixos dies degudament demostrats amb els avals corresponents, tant si han fet els dies mínims de feina que es demanen els andalusos, com si n'han fet el doble, no tenen dret a l'atur?. D'això en diuen els que ens governen —i se n'omplen la boca cada dia— que tots els espanyols som iguals i que hem de'sser solidaris amb els smés necessitats. Deu ésser que aquí l'agricultura es més

rendable que l'andalusa.

Aquests de Madrid dels problemes de les Balears només en coneixen el que els interessa i s'han aturat al temps de la cançó que deia, «Seá maravillos viajar hasta «Mallorca sin necesidad de tomar el barco o el avión...». Hi volien fer un pont —a la cançó, és clar— però en realitat no tenim doblers ni per posar pegats a les carreteres. També és ben possible que encara creguin el que deien els Javaloyas quan cantaven «Cada día es fiesta en Mallorca». Aleshores el turisme donava molts de doblers i les ametlles i el blat anaven a bon preu.

Però com deien en temps del Generalíssim, no mireu el que passa, llegiu la propaganda oficial i veureu que tot va bé, però el que pensa el mussollet, es que els uns o els altres, o entre els uns i els altres pacte autonòmic PSOE-PP ens acabaran d'arreglar.

Els polítics pareix que han perdut el nord i la brúixola. Que el senyor Gil faci campanya electoral rodejat de vedettes, és una cosa que a l'òliba li pareixeria oral, però que el cap visible de la tradicional dreta espanyola faci campanya amb una senyora artista de varietès, és una cosa, que almanco pels catòlics, apostòlics i romans no deu ésser molt bo d'emprendre.

Quan es despenalitzà el consum de droga s'acusà a l'esquerra de cercar el vot del «chorizo». ¿Es que ara la dreta cerca el vot de cert sector de vida alegre de la població femenina?

HAMBURGUESES

«PERROS»

«PINCHOS»

«PEPITOS»

Provin la nostra
CUINA RAPIDA, ÉS TROPI!...

Obert tots els dies

**Servei de begudes i menjars
de qualitat a preus raonables**

Avinguda Carles V - Tel. 66 11 17 - LLUCMAJOR

FUNERÀRIA Nostra Senyora de Lluc A. SASTRE

C/ Revella 9 i 11.

Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

El Sr. Sastre de Santa Maria, gerent de la Funerària Ntra. Sra. de Lluc, ha nomenat un representant per atendre qualsevol servei funerari, per informar sobre els preus, per poder concertar el servei que es desitgi amb antelació i per poder evitar qualsevol sorpresa.

El nostre representant atindrà serveis particulars i de la nostra Companyia d'assegurances les 24 hores.

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Llucmajor)

Commemoració del primer ascens del C.D. Espanya a III Divisió (1954)

J.Q.

Quan el C.D. Espanya és a la llugalla d'ascens a III Divisió, el passat 15 de maig el president d'aquella temporada, la de 1954 al 57 i un grup de jugadors i amics es reuniren per commemorar el 1er. ascens a la història del C.D. Espanya.

A les 11 h. tots es concentraren a plaça per ser rebuts pel Sr. Batlle. Després anaren a missa al Convent i finalment a dinar a Ca'n Tlà Taleca.

Fou un dels actes més entranyables mai no vistos, hi havia jugadors que feia més de 30 anys que no es veïen. Entre tots aquests jugadors i directius vàrem poder veure:

J. Agulló, R. Agulló, B. Amengual, B. Antich, J. Bauzá, M. Cànaves, S. Catalunya, M. Clar, J. Contestí, J.

El batlle Gaspar Oliver, junt a Julià Pulg, Joan Pulgserver, president i jugador respectivament, d'aquells temps.

Delgado, F. Díaz, J. Dual, B. Llompard, J. Mas, A. Matas, M. Monserrat, J. Mora, J.S. Muñoz, A. Nadal, A. Obra-

dor, M. Oliver, A. Palou, A. Parls, A. Pulg, J. Pulg, J. Pulgserver, S. Pulgserver, U. Radó, J. Roca, J. Roig, A.

Salom, A. Salvà, D. Salvà, M. Salvà, G. Sastre, A. Serra, G. Solvez, A. Tornàs, J. Vallejo i G. Vidal.

RESTAURANT

GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEIGS

Informació: Tel. 66 03 17 - LLUCMAJOR

CENTRE ÒPTIC EXPOLENT

LENTS DE CONTACTE
CONTROL VISIÓ

M. Paloma Garí
Optica Optometrista
Contactòloga

C/. Berga, 26 - Tel. 26 33 74

S'ARENAL

CD Espanya I Preferent

La lliga ha acabat malament i la lligueta ha començat pitjor

Joaquín

Aquest final de temporada no és gens bo per al CD Espanya que veu com una tasca sensacional duita a terme durant la lliga, amb victòries contundents i un joc espectacular, com el dia que es va vèncer a Lluçmajor al líder Pollença per 5-1, ara pot anar per avall en només uns quants partits.

S'ha acabat la lliga, quedaven tres encontres des de la nostra darrera informació i el campió ha estat el CF Pollença, i això que dels sis punts finals només en va aconseguir tres, quedant així amb 56.

Però també va fallar l'Espanya que en les tres mateixes jornades només va assolir quatre punts d'aquests sis possibles, és a dir, que si hagués aconseguit la mitja dotzena hagués quedat empatat amb el Pollença a 56 i hagués fet campió per superar el rival mitjançant el golaveratge directa.

En resum, una lliga que ha acabat molt malament i dic això a causa del bon sabor de boca que ens havia deixat l'equip durant gran part del campionat. S'han perdut punts importantíssims a Lluçmajor, que no cal recordar, ja que són a la ment de tothom, ara només resumirem els tres darrers partits que quedaven pendents.

ESPANYA, 2
GENOVA, 2

Espanya: Quintana, Jaume (A. Martí), Corbalán (A. Clar), Cosme, Andreu, (Tomàs), Bonet, S. Martí, Magaña, Cantos, Marín i

REGIONAL PREFERENT									
1. POLLENÇA	38	24	8	6	90	33	56	+18	
2. Espanya	38	23	8	7	93	50	54	+16	
3. Montuiri	38	19	13	6	68	45	51	+13	
4. R. Victoria	38	18	11	9	67	51	47	+9	
5. Santanyi	38	17	11	10	73	45	45	+7	
6. Binisalem	38	15	15	8	50	44	45	+7	
7. Calvia	38	16	10	12	54	46	42	+4	
8. Murense	38	14	13	11	62	46	41	+3	
9. La Union	38	14	12	12	56	53	40	+2	
10. Andraitx	37	16	7	14	54	49	39	+1	
11. Genova	38	12	15	11	43	50	39	+1	
12. At. Rafal	38	16	6	16	54	52	38		
13. Campos	38	13	11	14	53	45	37	-1	
14. Alcudia	38	10	17	11	47	50	37	-1	
15. Consell	38	12	9	17	59	63	33	-5	
16. Felanitx	38	9	13	16	51	64	31	-7	
17. Alaro	38	10	6	22	27	59	26	-12	
18. Xilvar	38	8	8	22	43	80	24	-14	
19. V. de Lluç	37	6	8	23	38	80	20	-16	
20. Cala D'Or	38	3	7	28	32	109	13	-25	

FASE DE ASCENS A TERCERA									
GRUP A									
FORMENTERA-MONTUIRI	1-0								
R.LA VICTORIA-ESPANYA	3-0								
1. R.LA VICTORIA	1	1	0	0	3	0	2		
2. Formentera	1	1	0	0	1	0	2		
3. Montuiri	1	0	0	1	0	1	0		
4. Espanya	1	0	0	1	0	3	0		
GRUP B									
SANTANYI-BINISALEM	0-0								
CALVIA-SEISLAN	2-1								
1. CALVIA	1	1	0	0	2	1	2		
2. Binisalem	1	0	1	0	0	0	1	+1	
3. Santanyi	1	0	1	0	0	0	1	-1	
4. Seislan	1	0	0	1	1	2	0		

Ferretjans.
Gols: 0-1, m. 7, Martorell. 1-1, m. 42, S. Martí. 1-2, m. 44, Magre i 2-2, m. 52, Caldes en d.p.
Comentari: La mala ac-

tuació del col·legiat Linares Mico va ser una de les causes de la pèrdua d'un punt. Va anul·lar dos gols a l'equip local, el primer un poc dubtós marcat per

Bonet i el segon de Cantos totalment legal perquè fins i tot el jutge de banda va córrer fins al centre del camp per assenyalar-lo. L'altra causa negativa va ser el mateix rival, el qual va jugar molt bé i va fer caure una i una altra vegada als jugadors locals en el típic fora de joc.

CALA D'OR, 2
ESPANYA, 5

Espanya: Salvà, A. Martí, Corbalán, Cosme, Romero (J. Clar), Andreu, A. Clar, Magaña, Cantos (S. Martí), Ferretjans i Cardell (Bonet).

Gols: 0-1, m. 10, Magaña. 0-2, m. 15, Andreu. 1-2, m. 16, Eugenio. 1-3, m. 55, A. Clar. 1-4, m. 60, A. Clar. 2-4, m. 75, Riera (p.) i 2-5, m. 89, Andreu.

Comentari: Davant un públic de devers cinquanta persones, quasi tots de Lluçmajor, l'Espanya va vèncer i va golejar un equip com el Cala d'Or, que, des de feia moltes jornades ja es trobava descendit a Primera regional. Els locals només han sumat tres victòries en tot el campionat i l'equip de Joan Llompart no va tenir dificultats per guanyar i això que el Cala d'Or va realitzar un dels millors encontres d'aquesta lliga.

ESPANYA, 1
ATC. RAFAL, 1

Espanya: G. Quintana, Corbalán (J. Clar), Marín, Cosme, A. Martí, Andreu, Ferretjans, Romero (Magaña), A. Clar, Cardell (Bonet) i S. Martí (Cantos).

Gols: 0-1, m. 36, Cruces. 1-1, m. 68, S. Martí (p.).

◀ **Comentari:** Aquest va ser un partit només de tràmit ja que l'Espanya des de feia bastant temps tenia assegurat jugar a III divisió i l'Atc. Rafal la continuïtat a preferent. Fins i tot els locals es varen permetre el luxe de deixar a la banqueta, en un principi, homes calus com són Cantos i Magaña. Hem de dir també que el porter visitant Biga va aturar una falta màxima al capità Cosme, quan transcorria el minut 23, i que va ser la figura del partit.

GOLEJADORS DE LA Lliga 1992-93

El CD Espanya durant la lliga 1992-93 ha estat l'equip que ha marcat més gols de tota la Regional preferent, un total de 93, repartits d'aquesta manera: Cantos, amb 31 gols; Magaña, amb 23; S. Martí, amb 11; Marín, amb 7; A. Clar, amb 5; Ferretjans,

amb 4; Bonet, amb 3; J. Clar, Jaume i Andreu, amb 2 gols, Defensors en p.p., 2; Cosme, 1.

HA COMENÇAT LA LLIGUETA

Aquesta es juga per tal de salvar dos equips que acompanyaran el Pollença la propera temporada a la III nacional. Segons com ha quedat la classificació els equips que tenien dret a jugar aquesta fase varen ser l'Espanya, Montuïri, R. La Victòria, Santanyi, Binissalem i Calvià, a més del campió menorquí (Seislan) i el pitjús (Formentera). El passat 17 de maig es va procedir al sorteig dels grups i varen quedar d'aquesta manera:

Grup A

Espanya
Montuïri
R. La Victòria
Formentera

Grup B

Binissalem
Santanyi
Calvià
Seislan

D'aquests equips, com hem dit, només en pujaran dos, els dos primers de cada grup, però es podria donar el cas -depèn dels ascensos i descensos d'altres categories- que pujés un tercer (i així serien quatre comptant el Pollença) per la qual cosa es miraria la millor classificació dels segons de cada grup.

Cada partit, dels sis que s'han de disputar a cada grup és una final. A nosaltres ens interessa el grup A, que és on es troba l'Espanya, el qual, per cert, va començar amb mal peu.

Qui firma aquest escrit va ser a s'Indioteria, com a enviat especial d'Antena 3, i va presenciar l'encontre entre la Victòria-Espanya i la veritat és que des de feia molt temps no

veia jugar tan malament l'equip de Lluçmajor.

**R. LA VICTÒRIA, 3
ESPANYA, 0**

Espanya: Quintana, Corbalán (A. Clar), Jaume, Cosme, Andreu, J. Clar (Cardell), S. Martí, Ferretjans (Bonet), Cantos, Marín (Romero) i Magaña.

Gols: 1-0, m. 13, Muntaner. 2-0, m. 25, P. Jurado i 3-0, m. 38, Muntaner.

Comentari: Ja ho hem dit abans, un dels pitjors partits que recordam del CD Espanya en molt temps. Varen ser tres gols a favor dels locals i hagueren pogut ser més i això que el R. La Victòria va jugar tota la segona meitat amb només deu homes. Un xut de Ferretjans al primer temps i unes quantes rematades de Cantos a la segona són un curt baratge per a un equip que aspira a aconseguir l'ascens.

FOTO CLAR

Perfumeria

Reportatges, Fotos d'Estudi, Carnet... i una extensa gamma de productes de perfumeria

**OFERTES EN CAMERES FOTOGRÀFIQUES
VENDA DE CARRETS**

Carrer Nou, 8 - Tel. 66 06 32 - LLUCMAJOR

AGENCIA INMOBILIARIA
ESTATE AGENTS
A.P.I.

C/ Guillem Forteza, 6
Tels. 20 00 07 - 20 07 61
Telefax: 20 04 01
07010 PALMA.

*Sabates
Can Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Talxaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

CENTRE DE PREPARACIÓ AL PART

Catalina Serra Calafat.

Comare

**També hi ha servei de
massatges terapèutics**

C/ Rigo, nº 73. Tel. 66 24 90

Infantils CD Espanya II Regional

Adéu a una altra temporada

J. Quintana

Els infantils del CD Espanya han dit adéu a aquesta temporada que ha estat més fructífera que l' anterior, encara que varen començar bastant malament, però els jugadors entrenats per J. Riutort, «Riu» i P. López han anat avançant posicions fins acabar en un setè lloc.

Hem estat testimonis presencials d'alguns partits dels nostres representants i la veritat és que ens han agradat bastant. Recordem, per exemple, el darrer de la lliga jugat aquí a Lluçmajor el dia 1 de maig amb victòria per golejada (11-1) dels espanyistes i l'afició va disfrutar però si ens posam dins la pell dels rivals, La Salle de Manacor, hom pot comprendre que tant els seguidors, jugadors i entrenadors ho han d'haver passat malament aquesta temporada (només han guanyat un partit i han rebut 124 gols en 22 partits). Diem això per posar un clar exemple i comprendre com ho degueren passar de malament els nostres infantils la passada temporada, més o menys com la Salle o l'Algaida onguany.

En el futbol s'ha de riure i disfrutar quan es pot, per això podem assaborir aquesta temporada així com pertoca.

En una paraula, una ampla enhorabona a tot l'equip de part nostra i de qui signa aquest comentari

RESULTATS TEMP. 1992-93

Primera volta:

Espanya 0 - Petra 7
 Colonya 0 - Espanya 9 (Grimalt 3, Mayol 3, Xisco 2 i Trujillos 1)
 Espanya 1 (Ramón) - Santanyí 3

Infantils C.D. Espanya, Temp. 1992-93

Joan Vega 1 La Salle M. 0 - Espanya 3
 TOTAL 56 GOLS (Ramón 2 i Grimalt)

TÈCNICS I JUGADORS

Entrenadors: Joan Riutort i Pere López.

Delegats: Rafel Puigserver, Antoni Puig i Biol Garau

Jugadors: Joan Burguera, Damià Vich, Monserrat Pons, Sebastià Puigserver, Miquel Vidal, Antoni Puig, Alfons Muñoz, Manuel Almagro, Rafel Tallon, David Trujillo, David Mayor, Lluís Vich, Ramon Giménez, Miquel A. García, Miquel Cañellas, Joan Grimalt, Francesc Oliver, Damià Oliver, Miquel A. Garí i Joan Vega.

Felanitx 5 - Espanya 1 (S. Puigserver)

Espanya 4 (Ramon 2, Burguera i S. Puigserver) - Manacor 3

Margaritense 3 - Espanya 1 (Monse)

Espanya 0 - Porto Cristo 2
 Algaida 1 - Espanya 2 (Trujillos i Grimalt)

Espanya 1 (S. Puigserver) - Porreras 1

S' Horta 2 - Espanya 2 (Monse i Trujillos)

J. Riutort i P. López, entrenadors dels infantils del C.D. Espanya

(Xisco i S. Puigserver)
 Espanya 2 (Mayol i J. Vega) - s' Horta 1
 Espanya 11 (S. Puigserver 4, M. Vidal 2, Ramon 2, D. Oliver, Grimalt i Mayol) - La Salle M. 1

TAULA DE GOLEJADORS

	Gols
Ramon Gimenez	13
Sebastià Puigserver	9
David Mayol	7
Joan Grimalt	6
Miquel Vidal	5
Xisco Oliver	4
Joan Burguera	4
David Trujillo	3
Damià Oliver	2
Monserrat Pons	2

Segona Volta:

Petra 5 - Espanya 3 (Xisco, M. Vidal i Burguera)

Espanya 1 (Burguera) - Colonya 1

Santanyí 7 - Espanya 0
 Espanya 1 (Mayol) - Felanitx 5

Manacor 1 - Espanya 3 (Ramon 2 i Mayol)

Espanya 2 (Ramon 2) - Maragritense 4

Porto Cristo 7 - Espanya 2 (Puigserver i M. Vidal)

Espanya 5 (Ramón 2, D. Oliver, M. Vidal i Burguera) - Algaida 0

Porreras 4 - Espanya 2

1. PETRA	22	19	1	2	116	33	39	+2
2. Santanyí	22	18	1	3	139	34	37	+2
3. Porto Cristo	22	17	2	3	95	30	36	+2
4. Felanitx	22	15	4	3	103	38	34	+2
5. Margaritense ...	22	15	1	6	71	32	31	
6. Porreras	22	11	3	8	49	43	25	-2
7. España	22	8	3	11	56	63	19	
8. s'Horta	22	8	1	13	50	76	17	
9. Colonya	22	3	4	15	33	100	8	-2
10. Manacor	22	3	2	17	47	99	8	
11. Algaida	22	1	2	19	25	128	4	
12. La Salle M.	22	1	2	19	16	124	4	

Benjamins CD Espanya

Quedaven, des de la darrera informació tres partits per jugar corresponent a la fase de consolació grup C en el qual participaven els nostres benjamins.

El primer es va jugar a domicili contra l'Atc. de Balears amb un resultat contundent de 4-0, gols marcats per Rafita (m. 14 de la primera part), el mateix Rafita al m. 5 de la segona meitat, Rafel Garcias (m. 12) i Sebastià Canyelles gairebé ja al final de l'encontre sentència amb el quart gol aquest partit.

Una setmana després l'Espanya es traslladava a Alaró, un poble que, en els partits de futbol, sempre presenta dificultats (recordeu el partit Alaró-CD Espanya II regional). Encontre disputat sense àrbitre, un equip local molt maleducat que fins i tot va insultar el públic visitant i un resultat sorprenent ja que l'Espanya va guanyar per 1-3.

El tercer i darrer d'aquestes confrontacions va tenir lloc també al municipal de Lluçmajor contra l'equip empatat a punts, l'Atc. Son Pisà. Aquest partit s'havia de celebrar el dissabte anterior però a causa de la pluja es va ajornar el següent dimecres, dia 5 de maig. La primera part va ser plena d'ocasions a favor de l'equip llucmajorer però la presència, sempre oportuna, del porter visitant, va evitar un resultat més abultant. Als cinc minuts per acabar la segona part, una internada de Canyelles a la sortida del porter marca l'1-0, que seria el resultat definitiu i que suposava el campionat d'aquesta fase pels Benjamins del CD Espanya. Enhorabona!

TORNEIG PRIMAVERA

Aquest torneig era a tres bandes (Porreres, Vilafranca i l'Espanya de Lluçmajor). El primer partit va tenir lloc Porreres amb un resultat de golejada (0-5). Marcaren els gols Rafita (2), Secilla, R. Garcias i S. Canyelles. Va ser un partit animat amb un clar domini de l'equip visitant durant tot el temps de joc.

A continuació, vengué a fer-nos la visita el Vilafranca, un conjunt molt igualat al nostre i igual va ser el resultat (0-0) malgrat els esforços de tots dos equips per aconseguir la victòria.

El següent partit es va celebrar a Vilafranca i els nostres benjamins aquest cop perderen per 4-0. Cal dir que tres d'aquests gols es feren en qüestió de deu minuts i que l'Espanya no va se cap mèrit durant tot l'encontre pe marcar cap diana. Aquest resultat va suposar l'eliminació dels nostres benjamins del torneig primavera i la posició de segons a la taula de classificació del mateix torneig.

Per acabar, el passat dimecres dia 26 l'Espanya jugava el darrer encontre

de la temporada contra el veí Porreres, i, com havia demostrat fins ara, va continuar el domini tècnic i de joc dels jugadors llucmajorers amb un resultat molt positiu (7-2). Els jugadors del CD Espanya, Genaro i Secilla, que ja són veterans i la propera temporada jugarà amb els infantils (com també ho farà Salvador, Gorí, el porter R. Tomàs i Oscar) s'acomiadaren dels benjamins amb un molt bon joc. Gols de Genaro (3), Secilla, Canyelles, Rafita (2).

Per concloure aquest comentari hem de dir que els benjamins del CD Espanya, entrenats per Jaume Manresa i Francesc Magaña han evolucionat positivament des de l'inici de la

temporada fins al moment actual i que per l'any que ve, segurament comptarem amb un bon conjunt a les files del futbol benjamí llucmajorer.

C.F.

BENJAMINS MÀXIM COLEJADOR

Temporada 92-93

Sebastià Cañellas	36
Rafel Ramos	35
Rafel Secilla	17
Genaro Ramos	10
Rafel Garcias	8
Bartomeu Manresa	5
Gullem Rolg	4
Gorí Carbonell	2
Oscar Salinas	1
Llorenç Abellan	1
Miquel Sanchez	1

Dinar de la societat de caçadors

La nova junta directiva constituïda el març del 93 i presidida per Bartomeu Adrover va acordar de convidar a tots els propietaris que d'una manera altruista deixen els terrenys que constitueixen el vedat de la societat Federada de caçadors de Lluçmajor.

Per aquest motiu es va organitzar un dinar per a 350 persones, el diumenge 30 de maig a la finca de Ses Cases Velles de Galdent, cedida per Antoni Salvà de Son Felip i hi va haver festa i sarau, encara que el temps no acompanyàs, com a prova de gratitud a totes aquelles persones que han cedit els seus terrenys.

NAIXEMENTS

-Joana Catany i Blázquez, filla de Juan i Maria Magdalena nasqué l'1-V-93

-Julia Suau i Morro, filla de Miquel i Francesca nasqué el 30-4-93

-Pere Martorell i Oliver, fill de Jaume i Catalina nasqué el 3-V-93

-Manel Gómez i Gil, fill de Manel i Josepa, nasqué el 5-V-93

-Maria Francesca Mójér i Oliver, filla de Llorenç i Dolors, nasqué el 10-V-93

-Kevin Joan Broto i Fernández, fill de Joan Sebastià i Maria Celeste, nasqué el 14-V-93

-Cristina Molina i Salvà, filla de Joan i Isabel, nasqué el 14-V-93

-Ruben Garcia i Alcalá, fill de Joan Antoni i Àngels, nasqué el 16-V-93

-Domingo Muñoz i Soler, fill de Domingo i Rafela, nasqué el 10-V-93

MATRIMONIS

-Miquel Monserrat Ferrer i Aina Orell Salvà es casaren el 17-4-93 a l'església de Sant Bonaventura.

-Bartomeu Pascual Fiol i Margarida Albertí Garau es casaren el 17-11-92 a l'església de Ntra. Sra. de Gràcia (mes de novembre)

-Josep Maria Martínez Moral i Cèsarea Gómez Sánchez, es casaren el 24-4-93 a l'església de Ntra.Sra. de Gràcia.

-Diego Gabriel Mut Martínez i Catalina Gelabert Vaquer es casaren el 24-4-93 a l'església de Sant Bonaventura.

-Bartomeu de la Cruz Delgado i Magdalena Soler Catalan es casaren el 13-5-93 al Jutjat de Pau.

-Nicolau Francesc Serra Mercadal i Maria Vallespir Amengual es casaren el 16-5-93 a l'església de la Llacúncia.

-Manel Gómez Fernández i Josepa

Gil Pagan, es casaren el 20-5-93 al Jutjat de Pau.

DEFUNCIONS

-Josep Hernández del Oro, morí el 19-4-93, als 71 anys.

-Maria Araceli Serviam i Varo, morí el 21-4-93 als 90 anys.

-Josef Dittrich, morí el 27-3-93 als 72 anys (mes de març)

-Marc Biscioni, morí el 7-4-93 als 44 anys.

-Pau Manresa i Cardell, morí el 28-4-93 als 67 anys.

-Maria Àngels Huguet i Prohens, morí el 30-4-93 als 88 anys.

-Maria Wetter Hildegard, morí el 3-5-93 als 81 anys.

-Joan Ferretjans i Sal, morí el 16-5-93 als 92 anys.

-Margarida Capellà i Jaume, morí el 18-5-93 als 82 anys.

-Margarid Rubí i Clar, morí el 23-5-93 als 87 anys.

La Palmera
es fasser
Historiador Terrasa, 37
Teléfono 66 04 69
LLUCMAJOR (Mallorca)

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

ESPORTS LLOPART
Espardenyeria

GRAN VARIETAT D' ESPARDENYES, PRENDES ESPORTIVES I ARTICLES DE PESCA

C/ Estrella, 21
Tel. 66 05 78
LLUCMAJOR

LLENCERIA

Llaços i Botons

MERCERIA

MODA INFANTIL I JOVENIL

C/ Major, 101 - Tel. 12 01 34 (Llucmajor)

FIAT

Servei Oficial

TALLERS

CAÑELLAS - ROTGER

C/ Hispanitat, 17-19 Tel. 66 06 47 (Llucmajor)

P'es forat des moix

Aquest contenidor és motiu d'escàndol i preocupació pels veïns de l'ambulatori i pel mateix personal del Servei de la Seguretat Social.

A més d'esser el pallàs de certs ciutadans incívics que els dissabtes horabaixa i els diumenges hi depositen dins ell o al seu costat, les seves immundícies, també és l'abocador de gasses, benes i xeringues emprades al dispensari pel tractament dels malalts i que poden ésser focus d'infeccions perilloses i vies de transmissió de malalties.

Tristament, els infants, els necessitats, i qualque persona irresponsable escodrinquen dins els baleigs que en ell es dipositen.

Creim que seria bo, llevar dels carrers del poble els pallassos. Abans quan els teníem als corrals tot-hom se'n cuidava que molestassin el manco possible. Ara que són al carrer i a casa d'altre, la preocupació només és d'uns pocs, dels que tenen consciència

cívica i dels que els tenen prop de ca seva.

De fet no sabem de cap regidor del govern, ni aquí ni a s'Arenal que en tengui cap prop de la seva casa.

Com és més fàcil criticar que donar solucions, vet aquí una suggerència: Si

els hotels tenen l'obligació de disposar d'unes dependències on guardar els fems per a que no molestin al carrer. Per què no se'n fa una a l'ambulatori?

El contenidor de davant la Guarderia Municipal també és una taca negra a

l'estètica i higiene del poble.

Estam segurs que al posar aquests contenidors, els responsables de l'Ajuntament volien resoldre un problema, que des del nostre punt de vista han agreujat, però també creim fermament que els causants directes són els que treuen els fems al carrer a deshora, desobeint les ordenances municipals.

Sr. Batle és bo de fer bans per assabentar al poble el que cal fer, però més necessari es fer-ho complir.

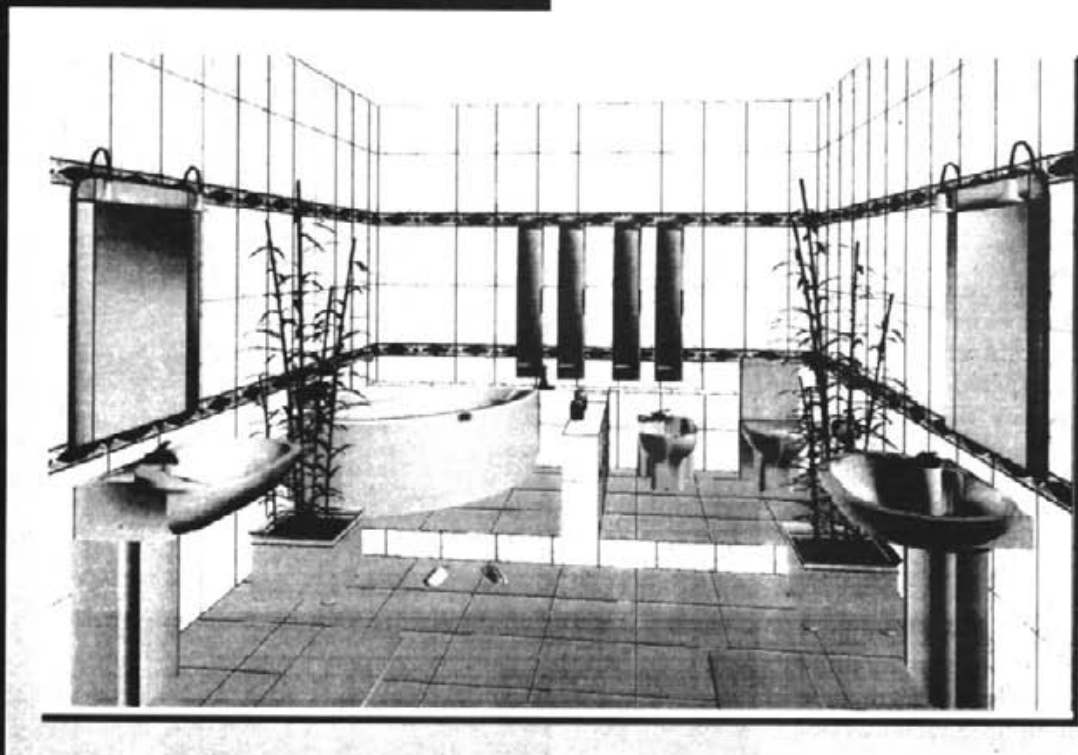
S'ha de multar al que no du placa al seu vehicle per així poder facilitar la seva identificació en cas de robatori. Tot el poble sap que això no és un altre impost. Però també s'ha de multar al ciutadà que no és solidari amb els que conviu. I és ben segur que al poble li preocupa més la brutor que hi ha pel carrer que la placa que la gent pugui dur al seu mitjà de locomoció.

Sopa de lletres

A	R	B	T	D	C	O	J
S	C	A	M	P	A	N	A
I	O	R	C	G	H	U	I
H	B	R	J	A	K	N	S
T	C	E	Q	D	B	H	E
P	B	R	A	G	U	E	R
V	Q	O	R	R	F	B	R
T	E	N	D	A	A	G	O
B	X	S	L	I	D	N	G
L	F	R	T	F	O	A	I
Z	K	X	M	I	R	T	C
C	A	N	Y	E	T	A	M

Solució del mes passat.

- Pesca
- Atletisme
- Bàdminton
- Golf
- Judo
- Lluita
- Vela
- Boxa
- Caça
- Hípica
- Tennis
- Handbol

Com és la cambra de
bany dels seus somnis?

**Vegeu-la ara
a tot color.**

ROCA

DIBA DISSENY
INTREGRAL DEL BANY

Avui mateix, gràcies
al nostre ordinador
podreu veure a
MASSANELLA la

vostra nova cambra de bany ROCA.

A tot color i en tres dimensions sense que
no hi manqui cap detall: banyera,
sanitaris, revestiments ceràmics, aixetes,
complements... Tot tal com ho havíeu
somniat i sense començar les obres.
Veniu a MASSANELLA i deixau de
somniar.

MASSANELLA

Ctra. Valldemosa, 44 - Tel. 75 03 45

**Rubí Automóviles
Llucmajor, S.A.**

Cra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

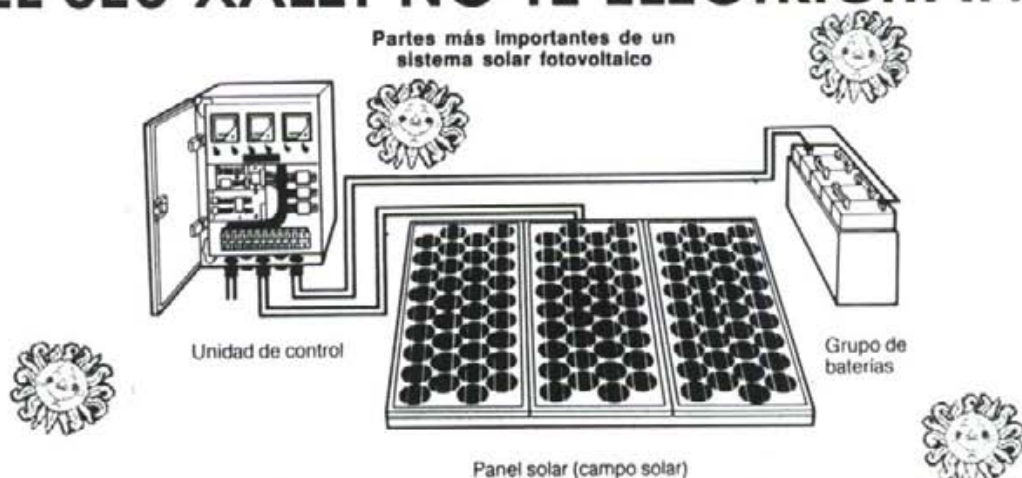
**AUTO-ELECTRIC
Barceló
S.L.**

Ronda del Ponent, 26 - Tel. 66 01 70 (LLUCMAJOR)

EL SEU XALET NO TÉ ELECTRICITAT?

Partes más importantes de un sistema solar fotovoltaico

Tenim la solució